DARBININKAS

LIV 26 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | ANTRADIENIS - TUESDAY, BALANDIS - APRIL 15, 1969 | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 | 10 CENTŲ

Antisovietinis sprogimas buvo labai nuostolingas

Režimo sukultūrinimo kelias visai uždarytas

Praga. — Pereitų metų pavasaris čekams-slovakams buvo velykiškai džiaugsmingas, nes 20 metų slėgęs maskvinio komunizmo režimas buvo užkištas užpečkin. Naujoji vadovybė pasiliko su tuo pačiu komunistų partijos vardu, bet tas vardas dengė jau visai kitas aspiracijas — Čekoslovakijos režimas pamažu pradėjo keistis į "humanišką socializmą", paremtą pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių gerbimu. Bet 8 mėnesius trukusį džiugų reformų planavimą sustabdė nauja Maskvos okupacija.

Paskutinis Maskvos susikirtimas su Praga Čekoslovakijos kelią į žmoniškesnį gyvenimo būdą labiau užgriozdė. Dėl Maskvos spaudimo iš reformų programos vėl turi iškristi, tikėkim laikinai, keli labai svarbūs punktai.

Pirmoji auka yra parašytos-pasakytos minties laisvė, Maskvos bolševikų labiausiai nekenčiamas dalykas. Preventyvinė cenzūra įvesta, žurnalistai oficialiai išbarti ir apkaltinti, tuo tarpu vienas partijos laikraštis uždarytas. Bet stiprūs gandai Pragoje, kad rusų reikalavimas išvalyti redakcijų kadrus ir žurnalistus, juos pakeičiant kitais, nebus patenkintas, nes tai pavojingas precedentas, galįs būti pritaikytas ir kitoms gyvenimo sritims. Čekai tikisi ir su cenzūra neblogai verstis.

Antroji auka yra kompartijos suvažiavimas ir federalinio parlamento rinkimai. Jiems rengiamasi nuo pereitų metų, bet po okupacijos rusai uždraudė. Dabar vėl buvo manyta vienus ar kitus rinkimus paskelbti, tačiau po Grečkos ultimatumų teks kuriam laikui vėl susilaikyti. Maskva tų rinkimų nenori todėl, nes per tuos rinkimus bus išsluotos visos dar užsilikusios senojo režimo liekanos.

Trečioji auka yra senojo režimo nuskriaustų žmonių politinė reabilitacija — oficialus paskelbimas, kad jie buvo persekiojami nekaltai. Tą reikalą tyrinėja speciali komisija, peržiūrėdama visas bylas iš naujo. Vienas kelių šimtų asmenų sąrašas jau buvo paskelbtas, kitas kelių tūkstančių esąs parengtas ir įteiktas partijos prezidiumui patvirtinti ir paskelbti. Nemanoma, kad dabar geras laikas su tuo reikalu Maskvą erzinti, nes jai čia labai opi vieta, kadangi tame reikale yra daug Maskvos agentų pėdsakų.

Ketvirtoji auka yra darbininkų tarybos gamybinėse įmonėse. Kompartijos prezidijumas jau buvęs nutaręs tuo reikalu įteikti parlamentui įstatymo projektą, bet dabar reikalas atidėtas neribotam laikui. Maskva jau puolė tą projektą per savo spaudą kaip pirmą žingsnį į kapitalizmą. Galinga ir labai antisovietiškai nusiteikusi darbininkų unijų taryba Maskvos kalbomis tuo reikalu nesidomi, nes ji iš Jugoslavijos praktikos žino, kad tas projektas nieko bendro neturi su kapitalizmu, tik praplečia ir sudemokratina visuomeninius ūkio tvarkymo pagrindus. Darbininkų vadovybės spaudimas į vyriausybę tuo reikalu nebus numarintas, tik kitas reikalas, ar tą projektą bus galima greit iškelti į parlamentą Maskvos naujo išpuolio neiššaukiant.

Penktoji skaudi vieta yra krašto ūkis, kurį čekai-slovakai gali daug geriau tvarkyti negu jis Rusijoje tvarkomas, bet dabar tos vietos jie negali pajudinti, nors ūkinė padėtis vis blogėja ir blogėja. Kadangi Rusija skursta dėl savo netikusio ūkio tvarkymo metodų, tuo pačiu keliu turi eiti ir visos jos kolonijos.

Pragos vadovybei ikšiol pasisekė išgyventi be politinių areštų, apginti federalinę valstybės struktūrą (ji buvo reikalinga slovakų draugystei laimėti), darbininkų unijoms įkvėpti reformų dvasią ir jas padaryti galingiausiu savo ramsčiu. Ir po paskutinės audros čekai tebemano, kad reformos tik sulaikytos, bet nenužudytos.

Čekoslovakija jau pilna pogrindinės spaudos — pranešinėjama tautai apie tai, kas viešai negalima pasakyti. Jeigu į tą spaudą neįsivels provokatorių ir neatsakingų avantiūristų, cenzūros žala bus atsverta.

Kongresmanai Pragoj

— Balandžio 11 Pragoje lankėsi 14 Amerikos kongreso narių, kuriuos pakvietė atvykti Čekoslovakijos parlamento nariai. Jie susitiko Austrijos sostinėje Vienoje, kur vyko tarparlamentinės lygos suvažiavimas. Amerikiečiai atvyko savo kariniu lėktuvu, praleido dieną Pragoje su čekais-slovakais ir vėl išvyko.

Svečiai nelankė oficialių vyriausybės asmenų žinių pasirinkimo tikslu, tik jau netenka abejoti, kad jie jų pasirinko privačiai iš Čekoslovakijos parlamento narių. Jų pasikvietimas buvo vienas iš čekų-slovakų būdų pademonstruoti savo valstybės suverenumą ir nepriklausomumą nuo Maskvos, nežiūrint naujos Maskvos "doktrinos" apie satelitam taikomą susiaurintą suverenumą.

— **Kanados premjeras Trudeau** paskelbė, kad jo kraštas pasilieka Nato organizacijos nariu, bet pamažu, ir mažais būriais, Kanados kariški daliniai būsią iš Europos išvežti. Pareiškimas buvo paskelbtas tik spaudoje, bet ne parlamente, todėl pyksta visi, kurie nepritaria tai politikai ir nori klausimą diskutuoti parlamente.

— **Atstovų Rūmų spykeris McCormack** ragino prez. Nixoną greičiau parodyti kongresui savo norimų pravesti įstatymų programą, nes be tų davinių kongresas negalįs suplanuoti savo darbotvarkės. Respublikonai patarė nesikarščiuoti, nes programa greit ateisianti ir būsianti gerai paruošta.

— **Vietnamo taikos derybose** pereitos savaitės posėdy nepadaryta jokios pažangos. Komunistai tebespaudžia, kad JAV sutiktų pasitraukti iš P. Vietnamo, Cabot Lodge paaiškino, kad to niekad nebus. Tas reikalas galės būti sutvarkytas tik kartu pasitraukiant visoms svetimoms kariuomenėms.

— **Prof. H. Humphrey,** buv. prez. Johnsono viceprezidentas, vis dar nesiliauja įtikinėjęs, kad priešraketinės apsaugos sistema nebūtų statoma. Jis tik tada nusileistų, jei prez. Nixonas įtikintų, jog Rusija tikrai turi tiek ir tokių raketų, kuriomis ji galėtų sunaikinti Amerikos pajėgumą atsikirsti pirmuoju smūgiu.

— **Alžyro moterų unija** pakilo kovai už daugpatystės panaikinimą. Šio muzulmoniško krašto vyriausybė daugiau susirūpinusi ginklais negu krašto ūkine bei kultūrine pažanga.

— **Du Kubos diplomatai** nebegavo JAV leidimo sugrįžti į New Yorką, kur jie dirbo Kubos misijoje prie J. Tautų. Buvo susekta, kad jie rėmė pinigais ir patarimais riaušes organizuojančias ekstremistines negrų grupes ir užsiiminėjo žvalgyba.

— **Irake sušaudyti** dar keturi gyventojai, kaltinti palaikę ryšius ir teikę žinias Amerikos žvalgybinėms įstaigoms. Anksčiau sušaudytieji kaltinti buvę Izraelio šnipais.

— **Filipinų prez. Marcos** gavęs prez. Nixono užtikrinimą, kad nebus staigaus JAV pasitraukimo iš Pacifiko erdvės Vietnamo karui pasibaigus. Kad ir norėtų, JAV negalėtų greit pasitraukti nė iš Azijos nė iš Pacifiko, nes jos yra vienintelė jėga, kuri gali padėti sudaryti naują to regiono apsaugos organizaciją. Tam reikalui reikėsią nuo 5 iki 10 metų laiko. Jis taipgi paneigė, kad santykiai tarp Filipinų ir JAV esą įsitempę. Bet esą atsiradę sutvarkytinų reikalų.

Domisi JAV santykiais su Kinija

Maskva. — Sovietų spauda jau atkreipė dėmesį į JAV sen. Kennedy ir kitų pradėtą kampaniją už santykių gerinimą su Mao Kinija. Ypač užkabinamas kovo 20-21 New Yorke vykęs susirinkimas, specialiai skirtas JAV-Kinijos santykiams aptarti. Jame sen. Kennedy pareikštos mintys buvo ypatingai ir neįprastai radikalios.

Sovietų spaudoje su ironija pažymima, kad Mao turi Amerikoje galingų draugų. Tai vis todėl, kad JAV-Kinijos santykių pagerinimui reikią išnaudoti įsitempusius Rusijos-Kinijos santykius. Besijuokdama iš Washingtono, Maskva elgiasi panašiai: Pekingui pasiuntė antrą, ir labai lagadnią notą su mandagiu prašymu, kad sutiktų pradėti pasitarimus dėl pasienio ginčų sutvarkymo. Su ta nota galėjo palaukti iki partijos kongreso pabaigos, bet turbūt gavo žinių, kad ten gali laimėti Maskvai palankesnė grupė, todėl ir skuba iš anksto parodyti savo taikų ir besišypsantį veidą.

Įtartini pratimai aplink Čekoslovakiją

Nauji Maskvos kariai įeis, bet ar išeis

Praga. — Balandžio 12 per Pragos radiją buvo skelbiama, kad sutinkamai su sutartimi dėl Sovietų kariuomenės laikino buvimo Čekoslovakijoj, į Čekoslovakiją atvyksta daugiau okupacinės rusų kariuomenės. Net buvo pasakyta, kad nauji daliniai atvyksta traukiniu.

Po dviejų valandų žinia buvo atšaukta dėl "faktų pasikeitimo". Niekas nepaaiškino apie kokius "faktus" kalbama. Tik buvo žinoma, kad abudu komunikatai išėjo ne iš kompartijos, bet iš federacinės vyriausybės.

Bet kitą dieną šis tas išaiškėjo, kai buvo paskelbta, jog balandžio 14, 15 ir 16 Varšuvos pakto priešlėktuvinės apsaugos pratimai bus vykdomi Čekoslovakijoj, Vengrijoj, Lenkijoj ir vakarinėse Rusijos dalyse. Čekoslovakija yra pačiame pratimų erdvės vidury, tai gi visos svetimos kariuomenės greičiausiai vaikščios po Čekoslovakiją, neišskiriant nė rusų. Tai yra priedanga paspausti čekus, kad priimtų visus Maskvos reikalavimus antirusiškoms nuotaikoms sutramdyti. Maskvos daliniai gali čekijoj ir užsilikti.

Iš visko atrodo, kad Pragos kompartijos vadovybė dar ne viską pasakė, ko Maskva iš jos pareikalavo. Nuolat vyksta slapti kompartijos prezidijumo pasitarimai, pats svarbiausias būsiąs šios savaitės vidury. Jau buvo prašyta per radiją neorganizuot spaudimo į prezidijumą, nes reikalai esą labai rimti, kad tokios priemonės būtų naudojamos sprendimams įtaigoti.

Neabejotina, kad pratimų priedangoje rusų okupacinė kariuomenė bus vėl sustiprinta, todėl primasis Pragos vyriausybės pranešimas apie naujų dalinių atėjimą buvo teisingas. Ko nors svarbaus ir nemalonaus reikėjo laukti, nes sovietų maršalo Grečkos paskutinės savaitės veikla buvo įtartina. Perdavęs Maskvos ultimatumus Pragai, Grečko išvyko į Berlyną pas Ulbrichtą, kur greit prisistatė ir lenkų Gomulka. Ten ir buvo išbaigta "pratimų" organizacija.

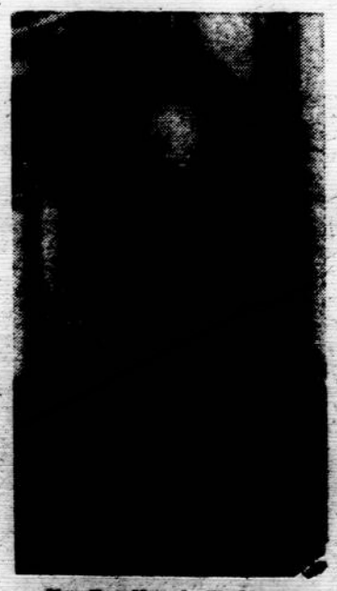

Karalius Huseinas Washingtone

ARABAI SPAUDŽIA PREZ. NIXONĄ

New Yorkas. — Vadinami 4 Didieji (JAV, Anglija, Prancūzija ir Rusija) per savo nuolatinius atstovus prie J. Tautų uoliai ieško formulės arabų-žydų taikai paremti. Po antrojo posėdžio britų atstovas atsiminė, kad padaryta pažangos. J. Tautų tarpininkas Jaringas išvyko į Maskvą Švedijos ambasadoriaus pareigų eiti. Jis grįš tik tuo atveju, jei Keturių pasitarimai parūpins jam naujo darbo.

Jordano karalius Huseinas ir Egipto užsienio reikalų ministras Fawzi visą savaitę pasikeisdami spaudė prez. Nixoną priartėti prie arabų reikalavimų, kad didžiosios valstybės su arabams palankesnėmis sąlygomis savo planą pasiūlytų. Karalius Huseinas pats bandė neva naują arabų planą pareklamuoti, bet jis nieko negalėjo įtikinti, nes viskas buvo jau seniai žinoma — tai taikos planas be taikos. Kyšo tas pats arabų troškimas — tegul viskas lieka kaip buvę, tik tegul Izraelis grąžina užimtas arabų žemes. Jis niekaip nenorėjo pasakyti, kad visas reikalas būtų sutvarkytas arabų-Izraelio pasirašytomis taikos sutartimis.

Izraelis visus arabiškus 'planus' atmetė, nes juose nieko naujo. Naujos šviesos lauktina iš Keturių pasitarimų.

Taip turėtų atrodyti Sovietų ambasados pastatų kompleksas V. Vokietijoj Bad Godesberge, netoli Bonnos. Jį suprojektavo Sovietų architektai, kurie pačioj Sovietijoj tokių pastatų dar nestato.

Užsieninių Amerikos bazių problema

Brangiai kaštuoja, bet dar reikalingos

Washingtonas. — 24 metams po II pasaulinio karo praėjus, JAV svetimose valstybėse dar turi 429 dideles ir 2,972 mažesnes karines bazes, kuriose esą išmėtyta apie vienas milijonas visokių specialybių Amerikos karių. Bazių turima 30-je valstybių, jos užimančios 4,000 kv. mylių plotą. Be karių tuose kraštuose gyvena dar apie pusmilijonis karių šeimų narių ir dar samdoma 250,000 vietinių gyventojų su bazėmis surištiems darbams atlikti. Metinės išlaidos — tarp 4 ir 5 bilijonų dol.

Ar raketų amžiuje bazės užsieniuose dar reikalingos? Kaip ilgai? Kokios jau uždarytinos, kurios ne? Ar bandyti jau į savo žemes susitraukti ir kitais daug nesirūpinti? Tie ir kiti klausimai dabar pasidarė aktualūs kongrese, nes norima kaip nors sumažinti krašto apsaugos departamento išlaidas ir naikinti progas Amerikai įsivelti į Vietnamo tipo avantiūras, nes krizės atveju bazių apsaugos reikalas tokių progų gali pakankamai pakišti.

Ryšium su tais rūpesčiais ir nuotaikomis buvo išprašyta iš administracijos santrauka studijos apie JAV apsaugos politiką sekančiam dešimtmečiui. Studiją parengė kariniai ir diplomatiniai ekspertai 1968 m. antroj pusėj prez. Johnsono iniciatyva. Tai yra slaptas dokumentas, bet kai kurios žinios yra praslydusios jau į spaudą.

Žinoma, pavyzdžiui, kad tos studijos pagrindinės išvados dėl užsieninių bazių yra sutrauktos į tris punktus.

Pirma, žymesnis užsieninių bazių sumažinimas būtų galimas tik tuo atveju, jei sumažėtų ir JAV sutartiniai įsipareigojimai. Prie dabartinių įsipareigojimų žymesnis bazių sumažinimas ne tik nepatariamas, bet jis būtų gana pavojingas.

Antra, tos pačios bazės su uždaviniam atlikt tinkamu personalu būtų reikalingos net ir tuo atveju, jeigu būtų numatoma masinė gamyba projektuojamo milžiniško transporto lėktuvo arba atomine energija varomų karo laivų statyba.

Trečia, atsisakymas toli esančių bazių ir jėgų sutelkimas arčiau JAV krantų ar jų perkėlimas į JAV teritoriją piniginio klausimo neišspręstų, nes išlaidos būtų dar didesnės jas naujai įrengti negu palikti senose vietose, kur jų įrengimas jau apmokėtas.

Pažymėtina, kad tarpkontinentinėm raketom atsiradus, daug bazių buvo panaikinta, tačiau ir drastiškiausiai sumažinus JAV įsipareigojimus užsieniuose, net užsidarius "Amerikos tvirtovėje", jei būtų pasirinktas toliausiai siekiantis atsiribojimas nuo likusio pasaulio, bazės vistiek būtų reikalingos kad ir Azoruose, Grenlandijoje, Islandijoje ar dar kitoje vietoje, kad būtų galima ten nukelti aparatūrą ir personalą priešo raketų pavojui iš anksto sužinoti.

Daug jau galvota ir tyrinėta kuo pakeisti užsienines bazes, bet ikšiol nieko geresnio nesurasta. Azijos žemyne esančiom bazėm galima rasti vietos netoli žemyno JAV žinioje esančiose salose, bet įsikūrimui naujose vietose reikia milžiniškų sumų. Nėra jokios kitos išeities su Europos bazėmis — reikia pasilikti Europoje arba iš ten išeiti visai. Kito kelio nėra.

Didžiausi JAV bazių kompleksai yra Europoje ir Azijoje. Bazėm dar ilgai bus reikalingi šie taškai: Japonija-Okinawa, P. Koreja, Filipinai, Tailandas, Panama, Turkija, visos Nato bazės.

Specialiems tikslams naudojamos mažos bazės, kurių daug yra, naikinamos visada, kada tik atsiranda naujų priemonių, kurių pagalba galima tų pačių tikslų pasiekti be tolimų bazių pagalbos. Šiame reikale didelį vaidmenį turi vis tobulinami žemės satelitai ir aparatūra.

Prez. Nixono administracija tą patį bazių reikalą yra pavedusi dar kartą peržiūrėti apsaugos sekretoriaus pavaduotojui David Packard, todėl reikia abejoti ar iš sekretoriaus Laird išprašytos studijos santrauka kas nors dabar pasidomės. Išprašyta, nes kongreso komisijos alksta darbo, kadangi prez. Nixono įstatymdavystės programa dar nėra kongreso pasiekusi.

7 mil. New Yorko katalikų šalpai

New Yorko Catholic Charities šiais metais bandys surinkti 7 milijonus dol., kad galėtų suteikti pagalbos 700,000 visų rasių ir tikėjimų asmenų (vyrų, moterų ir vaikų).

Apie 4 mil. dol. bus bandoma surinkti lankant 412 parapijų šeimas nuo durų iki durų. Rinkliava vyks nuo bal. 20 iki bal. 30. Likusių 3 mil. dol tikimasi susilaukti iš palikimų, fondų ir specialių aukų.

Pereitais metais pagalbos telkimas taip pasireiškė:

19,896 šeimoms suteikta piniginė, psichiatrinė ir kitokia pagalba, institucijose ir šeimose globota 15,724 vaikai (pamestinukai, našlaičiai, apleistieji, mažamečiai nusikaltėliai, 277,000 vaikų ir paauglių pasinaudojo įvairiais vasaros kursais.

PAVOJUS PARAPIJŲ MOKYKLOMS

Detroit. — Catholic Educational Ass. suvažiavime JAV katalikų vyskupų atstovas pranešė, jog per sekančius šešis metus parapijų pradžios mokyklų duris reiks uždaryti maždaug dviem milijonam vaikų, jeigu parapinių mokyklų išlaikymui nebus sutelkta daugiau pinigų. Tokio didelio pavojaus nesimato vidurinėms mokykloms (high school), nes jos pačios išsilaiko be didesnių priedų. Tai reiškia, kad turėtų uždaryti apie 5,000 mokyklų — pusė dabar veikiančių. Tas pranešimas sako, kad tėvai turi mokėti daugiau, jeigu nori geros parapinės mokyklos savo vaikams.

Problemos šaknis yra tokia: mokinių mažėjimas, mokyklų išlaikymo pabrangimas ir seserų mokytojų trūkumas. Samdant mokytojus pasauliečius, išlaidos keleriopai padidėja.

Įvairenybė

ARABAI IR KELNĖS

Londonas. — Į Persijos įlankos erdvę paskirtiems anglų kariams įsakyta nuo baltinių ir rūbų nuimti visas etiketes, jei iš jų galima atpažinti, kad tai yra žydiškų firmų gaminiai. Taipgi patarta nesivežti su savim žydų autorių ar žydiškomis temomis parašytų knygų.

Parlamente vyriausybė buvo paprašyta užtikrinti, kad ateity jokiam arabui nebūtų leista kištis į britų kareivių apatinių kelnių reikalus. Užtikrinimas negautas, bet turėta progos pajuokauti. Tai buvo galima daryti parlamente, bet kariai jau yra patyrę daug nemalonumų, kai pakabina džiovinti savo skalbinius arabų akim prieinamoj vietoj.

— Nato karo laivynų pratimai šią savaitę prasideda Viduržemio jūroj. Maskva vėl įplukdė daugiau savo laivų iš Juodosios jūros per Bosforo sąsiaurius ir iš Atlanto per Gibraltarą, tačiau rusų grupė dar nesudaranti jokio pavojaus Vidužemy esančiai Amerikos laivyno grupei.

— Sovietų laivynas Vidužemy per dvi savaites padidėjo 7 karo laivais — iš Juodosios jūros per Bosforo sąsiaurius praplaukė į Vidužemį vienas kreiseris, penki laivai naikintojai ir vienas povandeninis.

Čia mūsų namai

Naujas romanas okupuotoje Lietuvoje

T. BURČINAS

Vilniuje tik ką pasirodė Juozo Paukštelio romanas "Čia mūsų namai", paskutinė dalis trilogijos, kuriai priklauso "Jaunystė" (1959) ir "Netekėk, saulele" (1963). Autorius, prieš kelias savaites atšventęs 70 metų amžiaus sukaktį (gimęs 1899. III.3), yra parašęs virš dvylikos veikalų. Jo kūrybinė stiprybė glūdi kaimo buities realistiniame vaizdavime. Už "Kaimynus" (iki šiol geriausiu laikomas J. Paukštelio romanas) 1939 gavo Katalikų Veikimo Centro premiją.

"Čia mūsų namai" yra stambokas veikalas (454 pusl.), tačiau siužetas paprastutis. Valentas Bernotas, įsitikinęs komunistas, buvęs ūkininko samdinys, dabar išsimokslinęs, gyvena Vilniuje ir dirba įstaigoje. Po keliolikos metų grįžta pasižvalgyti tėviškėn. Čia, jau dabartiniame Skausgalių kolūky, neįsivaizduojama netvarka. Karves reikia kelti virvėmis, kiaulės nuo bado tapusios laukinėmis, kviečių žemėje aptvertas vištininkas. Mat, pirmasis pirmininkas per du metus nei karto neišsipagiriojo, antrasis, iš kažkur tuščiomis atvykęs, po trumpo laiko išvažiavo pilnų vežimų virtine, trečiasis, nustojęs vilties, viskam leidžia eiti, kaip eina. Čia yra ir vagilka fermos vedėja, ir neišmanėlis rajono pirmininkas, ir stalinistinis jo pavaduotojas, ir buožės, ir girtuoklystė, ir tinginystė, ir smeižtai, bet viską vainikuoja darbadienio atlyginimas: "Po penkiolika gramų vikių ir po septynias kapeikas" (pusl. 31).

Bernotas, prisiminęs savo agitacinius pažadus kaimynam, kad kolūkiai pagerins buitį, meta Vilnių ir grįžta kolūkio pirmininku. Po metų sunkaus darbo, po gausybės apsivylimų ir ne stalininių, bet švelnesnių metodų (net iš Sibiro tremties grįžusi pasiskyrė savo pavaduotoją), Bernotas pradeda kolūkį atgaivinti.

Išeivijoje romanui statomų reikalavimų "Čia mūsų namai" neatitinka. Tematika labai neoriginali, joje nieko naujo, kolūkio intrigas galima palaikyti ir nepriklausomos Lietuvos kaimo intrigomis, kurios jau dešimtimis kartų buvo atvaizduotos, jokio augimo įtampoje, jokio tvenkimosi, herojai "negalvoja, bet tik veikia," "pasigendama psichologinio jautrumo, minties gilumo", "nėra žmogaus". Tai aprašinėjimas ir pasakojimas, bet patrauklus, noriai, lengvai skaitomas, meistriškais dialogais išpintas, dailia kaimiečių kalba numargintas. Kaimo buitis yra. Realistinė buitis. Tačiau ji paslepia asmenis.

Romanas pildo visus paskutiniosios partijos linijos rėmus: ir pas mus anksčiau buvo visokio blogio, nes kenkė "banditai", vagys, stalinistinis botagas; bet pažanga, gerbūvis, laimė ateina tik per komunizmą, nors ir Sibiro keliais, nors milionais nužudytųjų pakapėmis; pas mus visko bus, tik reikia kantrybės, tik dar daugiau aukų, kad ir nekaltų, kad ir už jų kraują nusikaltusiųjų nebaudžiant, tik truputį šonan pastumiant.

Įdomu, kad romanas atvirai kalba apie kolūkių padėtį. Kelios citatos duos vaizdą.

"...vedė į klėtis parodyti, kiek kolūkis turi grūdų. Nuvedė į vieną, atrakino, mostelėjo plačiu mostu į aruodus.

— Sėkliniai!

Pirmininkas kiša ranką.

— Bet, rodos, tuščia?

— Netuščias, draugas pirmininke, prašau labiau pasilenkti.

Šis kiša labiau pasilenkęs, subraukė nuo dugno grūdų saują, pasižiūrėjo.

— Miežiai? Nelabai švarūs. Ar visi?" (pusl. 63)

"Atvažiavo vykdomojo pavaduotojas — moko ir dar plūstasi, grasina; atvažiavo koks instruktorius — moko; koks ką tik iškeptas zootechnikas ar technikas — moko. Pasisuko kas iš Vilniaus — moko. Tik moko, moko, moko!" (pusl. 146)

"O kur ta nuosavybė, kur žadėtas rojus? Jaunesni nuo tokio rojaus kaip nuo koleros baigia išlakstyti, seniams badu reiks pastipti." (pusl. 154)

Labai suprantamai pavaizduojamos ir politinės nuotaikos. Štai kaip Bernotas išrenkamas kolūkio pirmininku:

"—Teisingai, dėduk, teisingai. O, — kreipėsi į susirinkusius, — visi turėtumėte būti tokie reiklūs, kaip tas senelis. Bet jums toks pirmininkas jau yra. Į pirmininkus mes siūlome jums visiems gerai pažįstamą jūsų žemietį Bernotą Valentą!

Visi staiga ėmė ploti. Bet neilgai — lyg kažką suvokę, nutilo. Pavaduotojas tarė:

— Na štai, gausiais plojimais jūs visi parodėte, kad pirmininku norite turėti Bernotą. Jūs jį išsirinkote!" (pusl. 55)

Štai kokia demokratija nuomonių pareiškime:

"Birbilui baigus kalbėti, daugelis staiga sujudo ploti, tik pastebėję, kad Šliažienė (svarbi komunistė — T.B.) neploja, aptilo." (pusl. 281)

Štai įstatyminė tvarka:

"O gal ir už Rulio pašovimą bandys apkaltinti jį. Juk Birbilas (vykdomojo pavaduotojas — T.B.) ant jo piktas. Suvers visas kaltes ir — tupėk keletą metų, jei ne dar blogiau." (pusl. 325)

Kas yra pergyvenęs pirmąją okupaciją, tasai šiame romane nesuras nieko, nieko naujo. Tai ką jame naujo ras šiandieninės Lietuvos gyventojas? Tačiau jau kovo 15 d. "Literatūros ir meno" numeryje trumpame pristatyme "Čia mūsų namai" buvo paminėti gana palankiai. Mūsų recenzentai ir "Literatūros ir meno" bendradarbiai labai, labai skiriasi!

Balfo seimo metu Balzeko kultūros muziejuje Chicagoje buvo surengta Balfo paroda. Tos parodos atidaryme iš k. į d. Adolfas Baliūnas, Stanley Balzekas, jr., prel. J. Končius, kun. V. Martinkus, Elzbieta Samienė ir Albinas Dzirvonas. Nuotr. V. Noreikos

SVARSTO RUSŲ—KINŲ KARO GALIMYBĘ

Boston Globe kovo 30 įdėjo **The Washington Post** korespondento Maskvoje pasakojimą, anot kurio vienas jaunas jo pažįstamas rusas Maskvoje išsitaręs galvojąs rašyti knygą vardu "Ar gali Sovietų Sąjunga išsilaikyti iki 1980 metų?" Kai pašnekesio dalyviai priėmę tą mintį, kaip neatsargų pajuokavimą, jaunuolis ėmęs visiškai rimtai aiškinti:

"Kinai eis į karą prieš mus", aiškinęs jisai, nors tai buvo dar keli mėnesiai prieš Usurės susirėmimą. "Tokia linkme veda istorija. Carai grobė jų teritoriją, kaip ir kiti imperialistai, ir jie norės atsikeršyti. Mao ir jo klika į mūsų vadus žiūri su panieka ir įniršiu. Chruščiovas prižadėjo jiems vandenilinę bombą ir paskui atsitraukė. Anksčiau ar vėliau, kai tik jie jausis pasirengę — ir tą nuspręs jie patys — bus karas".

Kinai negalį užimti Rusijos, bet Rusija vistiek galinti pralaimėti, nes kinai turi šimtus milijonų savo žmonių šiaurėj Kinijoj ir Mandžūrijoj, o Rusija anapus Uralo turinti ne daugiau kaip 55 milijonus, kurių apie 20 milijonų netgi ne slavai, o kazachai, uzbekai, mongolai, korėjiečiai, ir kas gali žinoti, kaip jie elgsis to karo atveju...

"Tai jokiu atveju nebūtų trumpas karas," kalbėjęs toliau tas jaunas rusas: "O jam užsitęsus, kas atsitiks kituose pasieniuose, kur pilna nepatenkintų nerusiškų tautų? **Ar jūs žinot, kad daugiau kaip pusė kalinių mūsų stovyklose šiuo metu yra vadinamieji buržuaziniai nacionalistai — latviai, lietuviai, gruzinai, ukrainiečiai ir panašūs?** Bijau, kad, jei nebus radikalaus politikos pakeitimo, jei negrįšim prie Lenino skelbtų principų — leidusių nepriklausomybę suomiams, baltams ir kitiems — visos tos tautos karą su Kinija laikys ženklu sukilti prieš tai, ką jos laiko Rusijos kolonializmu, nors mes, rusai, žinom, kad tai iš tikrųjų yra tik stalinizmas..."

Toliau tas pašnekovas dėstęs, kad ir Vokietija nesėdėsianti rankas sudėjusi. Tiesa, jo nuomone, amerikiečiai galį sovietams ir vėl padėt, tai yra, vokiečius sudrausti, bet, esą, ką gi amerikiečiai galėtų padaryti visoj Vidurio ir Rytinėje Europoje, netgi Rytinėje Vokietijoje.

Ne piktumu, o greičiau liūdesiu buvusi persisunkusi to ruso kalba, kuris esąs neabejotinas Rusijos patriotas, nors vargu ar didelis Politbiuro gerbėjas. (Elta)

Elektra kolchozo gyventojam

Iš atsakymo (Komj. Tiesoj, vas. 25) į vieno rokiškėnų kolchozo gyventojų paklausimą, matyti, kad elektros įvedimo į jų trobas kaina buvo tokia: už lauko linijas — po 211 rublių 62 kapeikas kiekvienam kiemui, o už įrengimus viduje — nuo 10 iki 100 rublių, žiūrint kiek kur taškų įvesta. Taigi kainos "kaip Amerikoj". Tik ne uždarbiai. (Elta)

KIEK MOTERŲ OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Anot Maskvoje leidžiamo Statistikos Žinyno (Viestnik-Statistiki, 1969, Nr. 1), skirtumas tarp vyrų ir moterų skaičiaus, palyginti su nepriklausomybės laikais, esąs padidėjęs daugiau kaip dvigubai. Būtent, pirma Lietuvoj moterų būdavo apie 52 proc., o dabar — 54 proc. gyventojų skaičiaus. Tai reiškia, kad pirma tūkstančiui vyrų būdavo 1083 moterys, o dabar — 1174. Dabar "perteklius" daugiau kaip dvigubai didesnis.

Tokia pati proporcija —52 proc. moterų ir 48 vyrų—esanti kolchozuose dirbančiųjų. Bet kadangi iš trijų ketvirtadalių kolchozinių sodybų į kolchozų darbus eina tik po vieną asmenį, tai išeina, kad iš apie 40 proc. sodybų į darbus eina tik moterys, greičiausia, našlės.

Vadinamajame liaudies ūkyje, tai yra, daugiausia miestiškuose darbuose, darbininkių ir tarnautojų moterų nuošimtis irgi auga. Anot to paties žinyno, Lietuvoj toj srity 1950 metais buvę 38 proc. moterų, 1960—43 proc., o 1967 — jau 48 proc.

Kaikuriose profesijose — pavyzdžiui, gydytojų ir mokytojų — moterų skaičius siekia ir net prašoksta tris ketvirtadalius. Anot minėto žinyno, jau 1962 metais Lietuvoj buvę 3.619 moterų gydytojų, ir tai buvę 75 proc. viso gydytojų skaičiaus. Mokytojų moterų 1966-67 mokslo metais buvo 75.6 proc., o pradžios mokyklose (keturiose pradinėse klasėse, arba skyriuose) net 89.5 proc. Ir aukštesnėse klasėse (nuo 5 iki 11) 78.5 proc. mokytojų moterys. (Žr. LTSR Ekon. ir Kult. — 50). (Elta)

Lizde Nuotr. R. Kisieliaus

Mūsų broliai šaukiasi dvasinės ir medžiaginės pagalbos

Juos gelbstime per **LIETUVIŲ RELIGINĘ ŠALPĄ**. Kasdien iš Vatikano radijo siunčiamos lietuviškos religinės ir tautinės programos. Padarytume daugiau, bet reikia daugiau jūsų visų bendradarbiavimo maldomis ir aukomis.

Lietuvių Religinės Šalpos komitetas veikia su Amerikos vyskupų žinia. Pirmininkas vysk. Vincentas Brizgys.

Šimet sueina 10 metų — 1959-1969

Aukas siųskite ar palikimus rašykite taip:

I give, devise and bequeath to
LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID, Inc.
64-09 56th Road, Maspeth, N.Y. 11378.

Aukos ir palikimai laisvi nuo mokesčių — Tax deductible.

ATEIKITE PAGALBON: asmens, parapijos, organizacijos, profesionalai, prekybininkai — savo apylinkėje kurkime rėmėjų būrelius.

Supažindinkime kitus su Lietuvos kančiomis: platinkime knygą **The War Against God in Lithuania**. Kaina: popierio viršeliais $1.00, kietais — $2.00.

Ispanų kalba: La lucha contra Dios en Lituania, kaina $1.00.

LKRŠ VALDYBA

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. VIrginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. VIrginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MIŠIŪNO GĖRIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N.Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

GREITOJI PAGALBA. Nenusiminkę, gausi pagalbą. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridedama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

Tel. (212) 497-8865
DIAMONDS
Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.
Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
MIchigan 2-4130

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743
BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

NEW YORK CHICAGO
LITAS Investing Co., Inc.
specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:
LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212 - 441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312 - 476-2212
Visais apdraudos ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į
LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212 - 847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinom, gyvybei it k.
Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai
LITAS Travel Service yra pasiruošus Jums patarnauti nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsistoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. — LITAS Travel Service talkina iškviečiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOŠIATĖS KELIONĖN?... Nepamirškit
LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212 - 847-5522
SĖKMINGOS KELIONĖS!

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-3523
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.
Prenumeratos kaina $8.00 — Subscription per year $8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Pranciškonų sukaktys

Pranciškonų ordinui balandžio 16 sueina 760 metų.

Iš didžiųjų ordinų senesni tėra benediktinai. Būdami vieni iš pirmųjų, jie vyravo viduramžių pradžioje apie 600-700 metų rūpindamiesi Europos krikščioninimu ir kultūros išsaugojimu. Jų steigėjas šv. Benediktas, kad ir vadinęs save "Nemokša", buvo išsilavinęs ir savo ordinui davė kultūros gynimo linkmę. Globodami ir perrašinėdami knygas, benediktinai išsaugojo daug senovės raštų, kurie šiaip nebūtų išlikę.

Pranciškonai iškilo jau sukrikščionintoj Europoj. Išsiskyrė tiktai aisčių gentys nuošaliam Baltijos pamaryje. Benediktinų šaka, cistersai, pirmieji susidūrė su prūsais ir kuršiais. Lietuvius pirmieji pasiekė pranciškonai ir domininkonai.

★

Šv. Pranciškus ir šv. Domininkas, gyvenę vienu laiku, vienas antrą gerai pažino: italas— ispaną, vienuolis tiktai brolis — vienuolį kanauninką, mažai mokytas — didžiai mokslų vyrą. Domininkas sakęs Pranciškui: "Mūsų darbas yra tas pats, vienos šeimos". Bet tos dvi naujos vienuoliškos šeimos iš pat pradžios išsiskyrė. Domininkonai siekė daugiau tikėjimą sąmoninti, pranciškonai visų pirma ryžosi tikėjimą vykdyti, ir keisti gyvenimą iš pagrindų.

Keitimas gyvenimo pagrindų vadinamas revoliucija. Bet neseniai miręs trapistas Thomas Merton sakydavo, kad "istorijoje tėra buvusi viena revoliucija — tai Kristaus, nes tik Dievas dalykus keičia iš pagrindų; žmonės juos perstatinėja". Šv. Pranciškus, kuris sekdamas Kristų radikaliai savo gyvenimą keitė, kartais ir vadinamas "antru Kristum".

★

Mažųjų Brolių ordinas popiežiui Inocentui III pasirodė tokios kietos regulos, kad nebenorėjo duoti jam savo pritarimo. Nusileido tiktai įsitikinęs, kad jie ateina kelti krikščioniško gyvenimo iš griuvėsių, kaip pats šv. Pranciškus savo rankomis kėlė ir statė sugriautą šv. Damijono bažnyčią.

Dievui reikalinga žmonių talka ne tiktai Jo maldos namam išlaikyti, bet ir žmogaus širdyje išsilaikyti. Mažieji Broliai buvo patelkti skleisti Evangelijos dvasią žmonėse. Tam reikėjo didelio pasiaukojimo ir savęs išsižadėjimo. Reikėjo degti kaitria Dievo ir žmogaus meile, kad atvėsintum žemėje neapykantą. Reikėjo pasidaryti mažam, kad kitą pakylėtum aukščiau. Reikėjo tapti net elgeta, kad kitus praturtinti dvasia. Tai buvo šv. Pranciškaus Asyžiečio kelias.

Ir tuo keliu nuo steigėjo laikų iki dabar jau perėjo šimtai tūkstančių.

★

Lietuvą pranciškonai pasiekė jau pirmais savo įsikūrimo dešimtmečiais. Ano meto raštai mini, kad brolis Adolfas su savo draugais buvę karališkame dvare, kai Mindaugas krikštijosi ir vainikavosi pirmuoju Lietuvos karalium. Vytenis ir Gediminas taip pat kvietės Lietuvon pranciškonus ir jiem statydino bažnyčias.

Vėliau pranciškonai, dažniausiai vadinami bernardinais, turėjo Lietuvoje nemažai vienuolynų, bažnyčių ir mokyklų. Rusai buvo nutraukę religinį ir kultūrinį pranciškonų darbą Lietuvoje, bet Kretinga išsilaikė ir nepriklausomos Lietuvos laikais atgijo nauju plačios veiklos židiniu.

Išeivijoje lietuviai pranciškonai yra atkūrę šv. Kazimiero provinciją su būstine Kennebunkporte ir savo vienuolynais Bridgevillėje, Brooklyne, Greene, St. Catharines ir Toronte. Dirbamas platus švietimo, apaštalavimo ir spaudos darbas.

Tarpmokyklinės varžybos bus gražios šventės

Pasikalbėjimas su PLB švietimo tarybos pirmininku Antanu Rinkūnu

Jau esame lietuviškos šeimos ir švietimo metų eigoje. Kuo šie metai iš tikrųjų skiriasi nuo kitų?

Atsakymą į šį klausimą norėtųsi pradėti taip pat klausimu: koks iš viso yra tikslas skelbti specialius metus; kaip jaunimo metai, laisvės kovos metai ir pan.? Turint galvoje, kad specialūs metai paprastai liečia vieną iš didžiųjų mūsų gyvenimo sričių, nereiktų tikėtis kad tuoj pat, kelių mėnesių laikotarpyje, būtų kas nors esminio padaryta. Pirmuoju specialių metų tikslu yra visą problemą išjudinti, pastatyti ją, sakytume, į visuomeninio gyvenimo priekį. Tokis išjudinimas gali prasidėti su savotiška pompa, triukšminga pradžia, sušaukiant pasaulinio masto suvažiavimą, kokiu, pavyzdžiui, buvo pirmasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Bet triukšminga pradžia neturėtų būti tikslas pačiai sau. Po to turėtų prasidėti nuolatinis darbo pagyvėjimas kalbamoje srityje.

Švietimo darbas savo prigimtimi nėra triukšmingos pradžios reikalinga sritis. Todėl pradėjome tyliai.

Bet vis dėlto ar yra jau kas nors konkrečiai padaryta?

Pripažįstant, kad tam tikros viešos demonstracijos taip pat padaro kai ką gero, vis dėlto manome, kad švietimo srityje, jeigu jau demonstruoti, tai tą turi padaryti vaikai. Todėl šių metų programą pradėjome paskelbdami mokyklinių konkursų taisykles ir išdavimą garbės diplomų mokytojam, ilgesnį laiką dirbusiem tremties lituanistinėse mokyklose. Tikimės, kad tarpmokyklinių varžybų finaliniai pasirodymai bus gražios lietuviškojo švietimo šventės. Siūlome ta proga pagerbti mokytojus, išduodant diplomus. Visą šitą vaikų švenčių organizimą, savaime suprantama, turi atlikti paskirų kraštų, apygardų ar net apylinkių švietimą tvarkantieji organai. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba, reikalą suplanavusi, gali nebent tik raginti, kad kraštai tą planą bent dalinai vykdytų.

Konkursai ir diplomai yra, kaip sakėte, daugiau oficialioji dalis. O kas gi planuojama tolimesnei ateičiai?

Švietimo srityje yra sudarytas didelis planas pervesti mūsų mokyklas į beskyrinę sistemą, kuri daug geriau patarnautų mūsų reikalui. Turint galvoje, kad tai yra visiem gana naujas dalykas, pirmuoju darbu yra supažindinti mokytojus ir tėvus su naujais principais. Tai jau konkrečiai daroma, man pačiam asmeniškai skaitant paskaitas mokytojų bei tėvų konferencijose. Kaip žinote, neseniai turėjau progos tokią paskaitą skaityti New Yorke. Ta pačia proga noriu padėkoti spaudai, kuri mano paskaitomis rodo susidomėjimą, konkrečiai skirdama jų aprašymam gana daug vietos laikraščiuose.

Šeimų srityje pagrindinė mūsų rekomendacija yra ruošti jom, ypač jaunosiom, specialius seminarus ir ypač specialias vasaros stovyklas. Laisvoje stovyklos atmosferoje, kam nors užimant vaikus, tėvai tikrai noriai dalyvautų seminarų diskusijose, kurios padarytų žymiai daugiau negu ilgi straipsniai laikraščiuose. Bet čia ir vėl — pati PLB Švietimo Taryba tokių stovyklų organizuoti neturi jokios galimybės. Tai turėtų daryti vietiniai organai.

Kalbant apie stovyklas, ar neruošiama panaši stovykla šią vasarą Dainavoje?

JAV LB Švietimo Taryba šią vasarą, rugpiūčio mėn. antroje pusėje, ruošia Dainavoje stovyklą mokytojam. Galėtų joje, manau, dalyvauti ir tėvai. Visa bėda yra ta, kad šioji stovykla vyksta gana vėlyvu laiku (ankstyvesnės datos negalima buvo gauti) ir kad patalpų galimybės, kaip žinome, ten gana ribotos. Vis dėlto į šią stovyklą mokytojai turėtų vykti galimai didesniu kiekiu. Salia to, ne tik JA Valstybėse, bet ir kituose kraštuose, galėtų būti organizuojamos kitos stovyklos grynai jaunom šeimom.

Ar pramatoma išleisti kokie specialūs leidiniai? Jei taip, iš kur pramatomos lėšos?

PLB Švietimo Taryba veikia su labai mažu, vos kelis šimtus dolerių tesiekiančiu, biudžetu. Todėl leidinių patys leisti neturime iš ko. Savo darbu prisidėsime prie JAV LB Švietimo Tarybos planuojamo leisti periodinio žurnalo mokytojam ir tėvam. Padėka priklauso mokyt. V. Čižiūnui, paruošusiam antrąją "Tautinio auklėjimo šeimoje" laidą, žymiai pataisytą ir pavadintą, berods, "Šeima lietuvių bendruomenėje".

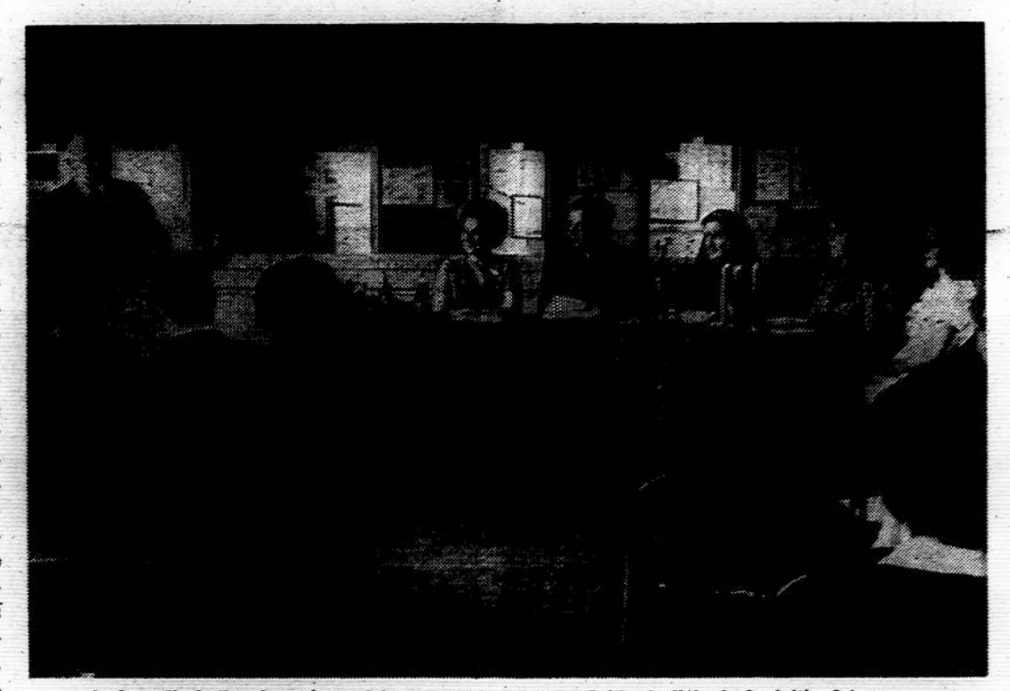

A. Samušis kalba simpoziume. Prie stalo iš k. į d.: I. Matulaitienė, diak. A. Saulaitis, S.J., sesuo Viktorija, A. Rygelytė ir G. Ivaškienė. Nuotr. R. Kisieliaus

TAUTINIS IR VISUOMENINIS AUKLĖJIMAS LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

ALFONSAS SAMUŠIS

Kai vyko lituanistinių mokyklų darbuotojų suvažiavimas New Yorke kovo 15-16, išklausius paskaitų, sekmadienį, kovo 16, buvo pokalbis apie tautinį ir visuomeninį auklėjimą lituanistinėje mokykloje.

Šį pokalbį sumanė ir jį parengė Antanas Saulaitis, S. J. Jis buvo ir moderatoriumi. Šia tema kalbėjo Maironio mokyklos vedėjas Alfonas Samušis, tautinių šokių mokytoja Jadvyga Matulaitienė, New Haveno lituanistinės mokyklos mokytojos Gintra Ivaškienė ir Aldona Rygelytė ir iš Putnamo sesuo Viktorija, kuriai tenka susidurti su jaunimo auklėjimu vasaros stovyklose.

Čia pradedame naują ciklą— pokalbio minčių pristatymą mūsų skaitytojam.

Tautinė kultūra yra mūsų gyvenimo pagrindinis šaltinis, iš kurio trykšta tautos dvasia, gyvybė ir entuziazmas kūrybai. Tad vienas iš pagrindinių uždavinių ir yra tą kultūrą pažinti ir ją ugdyti jaunoje kartoje.

Kai buvome savame krašte, tai buvo lengva, bet gyvenant svetur, jau kryžiuojasi dvi kultūros — gyvenamojo krašto ir lietuviškoji. Ir lietuviškąją kultūrą išlaikant, jau reikia pamokymo, paskatinimo ir įpratimo.

O tų pamokymų bei paskatų mūsų aplinkoje nėra jau daug. Mes patys, palikę tėvynę, jau esame užsikrėtę tautinės meilės imitacija, o ne tikra meile. O tai neįučiom persiduoda jaunajai kartai, kuri nemėgsta dirbtinumo ir blizgesio. Pastebime, kad jaunojoje kartoje yra daug nerimo ir ugnies sukilti prieš senąjį pasaulį. Ir į lietuvių vaikų dvasią skverbiasi neapykanta bet kokiam autoritetui. Tautinei kultūrai pagerbti ir jai puoselėti jie neberanda pavyzdžių, nes vyresnieji dažnai į tautinę kultūrą žiūri ieškodami sau naudos.

Pažiūrėkime į istoriją, į 17-18 amžius. Lietuviška bajorija buvo apsisagsčiusi svetimom plunksnom, svetimais titulais, pamėgusi gerą gyvenimą. Tas ir privedė prie valstybės žlugimo, prie tautos pardavimo. Palyginkim ano meto tautinius ir kultūrinius aspektus su dabartiniais, tai ir lengvai suprasime, kokiam vežime dabar sėdi mūsų tauta ir vargšė lietuviškoji mokykla.

Tad ir reikia telkti jėgas savai kultūrai apsaugoti ir išlaikyti, kad nesusilauktume Prūsijos lietuvių likimo, kad tik do-

(nukelta į 4 psl.)

JONAS JAŠKAUSKAS

LEMTINGOS DIENOS

APYSAKA

(38)

— Gavęs savo sužieduotinės kraujo, tikrai pasveiks. — šypsodamasis atsakė daktaras ir dar pridėjo: —Jūsų kraujas ne tik jo gyvybę išgelbėjo, bet stebuklingu būdu ir pateko jam. Netikėk, tu žmogau, kad pasauly dar yra stebuklų!

Elenutė, jau visai atsigavusi, pradėjo ramiai kalbėti.

— Ar jis labai sunkiai sužeistas?

— Peties kaulas peršautas kulkos, kuri prieš išeidama, įstrigo į raumenis. Štai ir kulka, kurią vakar iš ten išėmiau. Galit ją pasilaikyti prisiminimui įvykusio stebuklo, kuriuo Dievas įkvėpė jums mintį duoti nepažįstamam kariui kraujo.

— Ar leisit man jį vėl pamatyti?

— O ar mūsų nebenugąsdinsit? — šypsojosi daktaras.

— Tai buvo tik netikėtumo įspūdis. Daugiau taip nebebus.

Palatoj rado seserį. Daktaras paklausė, kada paskutinį kartą leido vaistus. Išgirdęs atsakymą, kiek pagalvojęs, pasakė:

— Turėtų greit nubusti.

Po valandėlės ligonis atvėrė akis. Elenutė atsiklaupė prie lovos, paėmė jo sveikąją ranką ir prispaudė sau prie veido. Ligonis pažiūrėjo į ją kiek apsiblaususiu žvilgsniu.

— Elenutė? . . . Mane labai spaudžia . . . pusiau per miegą pasakė.

— Branguti! . . . Mes viską padarysim, kad tik tau būtų lengviau.

Sesuo suleido vaistus. Jonas vėl pramerkė akis, ir jo žvilgsnis kiek ilgiau nustojo ant Elenutės veido.

—Tu, Elenut? . . . Kur aš dabar esu? . . .— vėl užsimerkė, ir rodės, kad užmigo.

— Dabar bus geriau, jei mes jį paliksim ir jis kiek pamiegos. Kai atsibus, galėsim vėl užeiti, — pasakė daktaras. Visi išėjo.

★

Rytojaus dieną Jonas atsibudo jau su aiškia sąmone. Tik niekaip negalėjo atsiminti — ar jis sapnavo, ar Elenutę matė tikrai. Pastebėjęs prie lovos budinčią slaugę, paklausė:

— Kur aš esu?

— Jūs esat Palomės ligoninėj.

— Aš sergu?

— Jūs truputį sužeistas, bet greit pasveiksit.

Dabar Jonas, lyg atsibusdamas iš gilaus sapno, prisiminė, kaip jis su draugais bėgo pirmyn, kaip jam kažkas aštriai įdūrė į petį ir kaip nugirdo skyrininko Markūno balsą, kad būrininkas Ramūnas žuvo. Po to viskas pavirto migla, ir jis nuriedėjo kažkur į pakalnę.

— Ar čia buvo Elena Širvydaitė? — paklausė Jonas.

— Buvo! Ji čia dirba! — atsakė slaugė.

— O kur ji dabar?

— Ji greit ateis.

— Ar Palomėj bolševikų nėra?

— Jau trečia diena, kai juos išvijo. Dabar čia Laisva Lietuva.

Jiems bekalbant, įėjo Elenutė ir daktaras.

— Na, jaunuoli! Kaip sveikata? — paklausė daktaras.

Tačiau Jonas nieko neatsakė, o visą savo dėmesį nukreipė į Elenutę, kuri, stovėdama greta daktaro, šypsojos. Daktaras jai buvo liepęs nerodyti susirūpinusio veido.

Elenutė priėjo prie lovos ir, bučiuodama Jono veidą, paklausė:

— Na, kaip jauties, brangusis?

— Elenute! . . . Kaip aš džiaugiuos, tave matydamas . . .

— Dabar tu mane jau dažnai matysi.

— Kol apgis tas įdrėskimas, jūsų pasimatymus aš dar šiek tiek reguliuosiu. Bet tik labai trumpai, — juokaudamas pasakė daktaras.

Matydamas, kad ligonis kenčia skausmus, pašaukė seserį ir paliepė suleisti vaistus. Dar kiek pasikalbėjus, daktaras patarė ligoniui užmigti ir išeidamas iš palatos, išsivedė ir Elenutę.

★

Jono sveikata greit gerėjo. Elenutė savo laisvą laiką praleisdavo pas jį. Po trijų savaičių pradėjęs vaikščioti, Jonas pats pas ją nueidavo. Ji dirbo, o jis, kaip pats sakydavo, "trukdydavo jai darbą". Po šešių savaičių jau buvo tiek pasveikęs, kad manė greit išeiti i ligoninės.

Parašė buvusiam savo viršininkui karo valdininkui Kareivai laišką, pranešdamas apie sužeidimą, ir prašė jį tarpininkauti, kad būtų grąžintas į senas pareigas. Netrukus gavo pulko įsakymo ištrauką, kur pranešama, kad jaunesnysis puskarininkis Jonas Ramūnas perkeliamas generalinio štabo žinion ir po atleidimo iš Palomės ligoninės turi ten prisistatyti. Greit gavo ir savo viršininko privatų laišką. Jis linkėjo jam pasveikti ir džiaugėsi jo grįžimu į senas pareigas.

Kad nereikėtų palikti Elenutės, abu sutarė jam išėjus iš ligoninės, susituokti ir kartu važiuoti į Kauną. Tam tikslui gavo generalinio štabo leidimą.

Vieną dieną, prieš išeidamas iš ligoninės, Jonas, sėdėdamas pas Elenutę raštinėj, nugirdo koridoriuj pažįstamą balsą tariant jo pavardę. Pradarė duris ir . . . koks malonus nustebimas! Už durų stovėjo Adomas ir Olė.

Šiuo susitikimu visi labai apsidžiaugė. Jonas supažindino Olę su Elenute.

—Nugirdę, kad žadate greit susituokti, paskubėjom pasisiūlyti į vestuves, — juokavo Adomas.

— Mes labai džiaugiamės, kad laiku atvažiavot, — pasakė Jonas.

★

Jonui išėjus iš ligoninės, po dviejų savaičių įvyko vestuvės. Jas atšventė kukliai. Dalyvavo tik abiejų artimieji giminės.

Po kelių dienų jaunieji išvažiavo į Kauną, kur jų laukė maloni staigmena.

Išlipus iš vagono, juos pasitiko abu broliai Šalčiai ir Onytė. Onytė įteikė Elenutei puokštę gėlių. Visi nuvažiavo į vieną iš geresnių Kauno viešbučių, kur Šalčiai buvo nusamdę jaunavedžiams kambarį ir iš anksto už savaitę apmokėję nuomą, kaip vestuvinę dovaną. Susitvarkius po kelionės, visi nuėjo apačion į restoraną. Ten jaunųjų garbei buvo parengta vakarienė, kurios metu dalintasi įspūdžiais iš trumpo, bet labai audringo laiko.

Abu Šalčiai taip pat buvę fronte, bet dabar vėl grįžę į Kauną. Antanas tarnauja auto rinktinėj, o Kazys įstojo į karo mokyklą — rengiasi būti karininku. Onytė dirba valgykloj padavėja.

Apie Stefą niekas jokių žinių neturėjo. Kai tada, atvažiavę į Kauną, persiskyrė, daugiau jos niekas nebematė.

— Gal grįžo namo, — samprotavo Kazys Šalčius.

Baigiant vakarienę, Antanas Šalčius atsistojo ir pasakė kalbą.

— Mes džiaugiamės ir sveikiname poną Joną ir ponią Eleną, sukūrusius šeimos židinį, iš širdies linkėdami daug džiaugsmo ir laimės, einant nauju gyvenimo keliu. Kad įtikėtumėt mūsų nuoširdumu ir tikrai jaustumėt, jog mes esam jumis sužavėti, noriu tai įrodyti faktais. Onytei leidus, skelbiu mudviejų sužieduotuves, kurios jau seniai sutartos, bet lig šiol dar nebuvo paskelbtos.

Tuoj atsirado butelis šampano, ir prasidėjo naujos poros sveikinimai. Vakaras praėjo džiaugsmingoj nuotaikoj.

(Bus daugiau)

ALGIMANTO KEZIO, S.J., NUOTRAUKŲ PARODA

New Yorko senjorų Lietuvos vyčių iniciatyva kovo 17-28 buvo surengta žinomo lietuvio fotografo — kun. Algimanto Kezio, S. J., — fotografijos paroda Pacem in Terris galerijoje, Dag Hammarskjold Plaza, netoli Jungtinių Tautų. Ten yra pastatyta gana graži ir moderni bažnyčia, prie tos bažnyčios yra ši galerija.

Bažnyčią aplankė popiežius Paulius VI, būdamas New Yorke, tad ji ir pavadinta pirmaisiais popiežiaus enciklikos žodžiais — Pacem in Terris. Popiežiaus prisiminimui vienos salės antram aukšte yra išstatytos nuotraukos, kurios vaizduoja, kaip popiežius lanko Jungtines Tautas ir pasaulinę parodą. Šalia matosi ir dabartinis vysk. P. Marcinkus.

Parapija sumoderninta, kad patrauktų žmones vakarais užeiti pasižiūrėti, paskaityti. Įrengta skaitykla ir galerija. Lietuvos vyčiai prisidėjo prie bibliotekos įrengimo, paaukojo knygų apie Lietuvą, davė ir pinigų bibliotekai. Štai, kodėl jie įsirašė į eilę ir parodai gavo patalpas.

Patalpos gražios, naujos ir modernios. Pritaikytos įvairiom parodom. Jos čia nuolat vyksta, nes nuolat, daugiausia vakarais, iš Jungtinių Tautų praeina žmonės ir galeriją bei biblioteką aplanko.

Parodos iniciatorė buvo Helen Kulber, nuostabiai veikli moteris. Ji ten daugiausia ir triūsė, kol gavo leidimą. Pasirinkta Algimanto Kezio fotografija, nes jis jau pripažintas Chicagoje, išleista ir knygų. Toks ir čia daugiau pritrauks publikos. H. Kulber rūpesčiu buvo atspaustas katalogas, sukviesti amerikiečiai svečiai. Lietuvių atskirais pakvietimais nekvietė.

Išstatyta buvo 60 nuotraukų. Lietuviškai visuomenei tos nuotraukos daugmaž pažįstamos, matytos spaudoje, jo knygoje ir aplanke. Bet paroda nebuvo taikyta lietuviam. Ji skirta amerikiečiam.

Parodą aplankė

Per tas dvylika dienų parodą aplankė arti tūkstančio žmonių. Iš pažymėtinų svečių buvo prel. Alberto Giovannetti, Vatikano stebėtojas prie Jungtinių Tautų, visa eilė kunigų, Museum of Modern Art atstovas, atstovai žurnalų: Modern Photography, Popular Photography, Infinity, Ridge Pree ir t.t. Paroda buvo paminėta New York Times, The Tablet, Daily News Information Center, Visitors and Convention Bureau, Ford Foundation ir k.

Nemaža svečių buvo iš Jungtinių Tautų — tai japonai, indai, italai, ispanai, prancūzai ir net rusai. Užėjęs buvo ir vienas žydas, gimęs Kaune, dabar gyvenąs Izraelyje. Jis kalbėjo lietuviškai.

Visi svečiai buvo aprūpinti ne tik parodos katalogu, bet ir kita informacine literatūra apie Lietuvą, jos padėtį.

Parduota buvo 6 nuotraukos ir 18 knygų.

Kai paroda buvo pasibaigus, dar laiškais ir telefonu rengėją vis klausė įvairių informacijų, daugiausia lietė patį fotografą, kuris šiuo metu gyvena Chicagoje ir rengiasi išleisti naują savo nuotraukų knygą.

(t.)

Kun. A. Kezio, S.J., nuotraukų parodoje. Apžiūri ją P. Ąžuolas, dešinėje gilumoje — viena iš parodos organizatorių Helen Kulber.
Nuotr. V. Maželio

ERDM. SIMONAIČIO LAIDOTUVĖSE

Klaipėdos krašto žymusis veikėjas **Erdmonas Simonaitis,** sulaukęs 80 metų, mirė vasario 24 d. 5:45 v.v., išėjęs iš kino Weinheime, Vokietijoje. Vasario 28 jo palaikai buvo sudeginti Mannheimo krematoriume. Gi urna su a.a. Simonaičio pelenais buvo palaidota kovo 16 Huettenfeldo kapinėse.

Į laidotuves buvo suvažiavę apie 150 asmenų. Tuo metu Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Taryba baigė savo sesiją, — visi sesijos dalyviai dalyvavo laidotuvėse. Pamaldas atlaikė evangelikų tikybos mokytojas Fr. Skėrys, laidotuvių organizatorius. Pamaldos buvo gimnazijoje. Jis taip pat pasakė ir pamokslą.

Nors buvo prašyta vietoje gėlių aukoti Simonaičio paminklui statyti, Vasario 16 gimnazijai remti, bet gėlių vainikus ant kapo padėjo: Vokietijos Lietuvių Bendruomenės vardu — Krašto Tarybos nariai, Hamburgo lietuvių vardu kun. V. Šarka Huettenfeldo apylinkė, Weinheimo apylinkė ir Evangelikų jaunimo ratelis. Gėlių puokštę atsiuntė ir dr. A. Gerutis iš Šveicarijos.

Telegramom bei laiškais atsisveikino Lietuvos atstovas Washingtone J. Kajeckas, Lietuvių Fronto Bičiulių įgaliotinis Europoje prof. Z. Ivinskis, "Lietuvos Pajūrio" redaktorius Ansas Lymantas iš Montrealio.

Laidojimo apeigas pravedė mokytojas Fr. Skėrys. Kapinėse pirmasis kalbėjo Lietuvių Bendruomenės Tarybos prezidiumo pirmininkas dr. J. Grinius. Vasario 16 gimnazijos vardu atsisveikino gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius, Lietuvių klubo, Liet. Raudonojo Kryžiaus ir Labdaros draugijos vardu — J. Glemža, tautinių politinių organizacijų vardu — mokyt. St. Povilavičius, Huettenfeldo apylinkės vardu mokytojas S. Antanaitis. Taip pat kalbėjo kun. V. Šarka, J. Stasaitis. Paskutinis kalbėjo mokytojas F. Skėrys Evangelikų jaunimo ratelio vardu. Laidotuvių apeigos baigtos Lietuvos himnu.

Hamburgo lietuvių vainikas, padėtas ant Erdmono Simonaičio kapo

HARTFORD, CONN.

Hartfordo ramovėnai maloniai kviečia atsilankyti į tradicinį pavasario balių, kuris įvyks balandžio 19 d. 7 val. vak Hartfordo Lietuvių klube, 227 Lawrence St. Svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais, šilta vakariene ir kava su pyragaičiais. Atsilankiusių malonumui Hartfordo vyrų oktetas, vadov. muz. J. Petkaičiui padainuos keletą dainelių, o šokiam gros Ed. Radionovo kapela.

Vietų skaičius ribotas. Dėl stalų rezervavimo prašom kreiptis pas Hartfordo ramovėnus.

Auka asmeniui 6 dol. Pelnas skiriamas lietuviškai veiklai.

Hartfordo ramovėnai

Teisingas patarimas

Į ginklų parduotuvę Teksase įeina pilietis ir prašo revolverio.

— Kam gi jis tamstai reikalingas? — klausia pardavėjas.

— Noriu nušauti savo kaimyną.

— Paklausykite mano patarimo ir atidėkite visą reikalą rytdienai.

— Kodėl rytdienai?

— Šiandien esate toks susijaudinęs, kad galite nepataikyti.

SU KAZOKŲ CHORU APVAŽINĖJO PASAULĮ

St. Citvaras — solistas ir laikrodininkas (2)

Stasys Citvaras André Chenier operoje

Pradeda dainuoti

Turėjo gerą balsinę medžiagą. Štai ir nutarė pakeisti smuiką į dainavimą. Pirma mokėsi pas ukrainietį dainavimo mokytoją, paskui pas vokietį Ernest Temple, kuris dar yra Vienos konservatorijos direktorius. Turėjo ir trečią mokytoją prancūzą. Tada jau St. Citvaras dainavo ne kartą radijofone, dainavo bent keliom kalbom (Čia turiu pažymėti, kad jis Brazilijoje išmoko ne tik portugališkai, bet ir ispaniškai, itališkai, vokiškai. Rusiškai irgi moka).

Patenka į operą

Prancūzas mokytojas jį parengė operai, tiesiog stumte išstūmė į konkursinius egzaminus. Ir laimė buvo su Citvaru — jis 1945 pateko į Rio de Janeiro operą ir ten išdainavo dešimtį metų — iki 1955 m.

Jis yra bosas. Dainavo visokias partijas, didžiausią rolę turėjo "Samsonas ir Dalilė" operoje, buvo senas žydas. Teko dainuoti su visom pasaulio garsenybėm.

Persikelia į JAV

Brazilija nepatenkino jo plačių užsimojimų, ir 1955 jis atvyko į Ameriką. Iš tropikinių kraštų atskrido tiesiai į Chicagą gruodžio 26, kada buvo gana šalta. Tai įspūdis buvo — net išgąstingas.

Chicagoje dvejus metus dirbo konservatorijoje kaip asistentas, dainavo vieną kartą su simfoniniu orkestru, kitą kartą su pianistu. Abu koncertai buvo amerikiečių muzikinės spaudos gražiai įvertinti. Išleido ir plokštelę (Columbijos bendrovė), kur įdainuota bent keliom kalbom keletas dainų.

Dainavo ir lietuviškoje operoje — Rigoletto ir Fauste Mefistą.

Jei "EGLUTĘ" užsakysi,
Vaikui džiaugsmą padarysi —
Skaitant nuotykius Pupučio,
Valandos pavirs minutėm.

Iškeliauja su kazokų choru

Surado jį garsus kazokų choras, kuriam vadovauja Sergiej Žaroff. Choro būstinė yra New Yorkas, taip ir S. Citvaras iš Chicagos persikėlė į New Yorką.

Kazokų choras — pasaulinė garsenybė, važinėjo po visą pasaulį koncertuodamas. Daugiausia keliavo po laisvuosius V. Europos kraštus. Bent kelias programas parengdavo New Yorke ir iškeliaudavo rudenį ilgai koncerto kelionei. Teko dainuoti beveik kasdien, kartais net po du koncertus per dieną. Chore dainavo ir boso solo partijas, buvo vertėju, dalyvavo vieno filmo pastatyme. Su kazokų choru dirbo šešerius metus. Iš choro pasitraukęs, į New Yorką grįžo 1964.

Atgal prie laikrodukų

Grįžęs į New Yorką, sugrįžo ir prie savo gerai išmokto amato. Įsitaisęs modernius įrankius, vėl ėmė taisyti laikrodukus. Dažniausiai taiso gana brangius ir retus laikrodžius. Dirbo amerikiečių įmonėm.

Vieno bičiulio prikalbintas, jis pasidarė prieinamas ir lietuviam—dirba Aido krautuvėj.

Šį praėjusį rudenį grįžo ir prie dainavimo. Pirmą kartą pasirodė Vliko sukakties minėjime, padainuodamas keletą dainų. Šiemet jis dainavo Clevelande Vasario 16 minėjime. Ir dabar dirba šioje srityje, dirba su entuziazmu. Jis turi sodrų ir gražų boso balsą, turi daug vidinės kultūros, gražią išvaizdą. Visa tai tik padeda dainininkui.

Lietuviškai įdainuotą plokštelę išleido 1960. Iš tos plokštelės visiem galima pažinti jo balso savybes. Kitos plokštelės, kur jis dainuoja su kazokų choru, mum gana sunkiai prieinamos.

★

Išeinant palydėjo mus abu šeimininkai ir jų abu šunes. Taip ir pagalvojau — koks geras derinys laikrodininkas ir dainininkas. Laikrodininko profesija nereikalauja didelės jėgos, ji ir gana laisva — nereikia "atmušti" tarnybos valandų. Gali taip pasitvarkyti, kad gali ir pakeliauti ir padainuoti.

Grįžęs vėl ramiai taisai laikrodžius. Jais apkabini sienas. Ir jie tiksi, vienas už kitą įspūdingiau. Ar tai ne muzika? Štai sukukavo gegutės laikrodis.— Kokia romantika. Antai iškilmingai kitas atmuša valandas ir ketvirčius. Muša taip melodingai ir patraukliai, kad būtinai sustoji ir klausaisi.

(p.j.)

Tautinis ir visuomeninis auklėjimas

(atkelta iš 3 psl.)

kumentai bylotų apie lietuvių genį.

Praeitą kartą vienas mokinys, prispirtas pasakyti, kodėl nemėgsta lietuviškos mokyklos, vis kartojo tuos pačius žodžius, kad nemėgstu ir tiek. Pagaliau šitaip užbaigė: aš nemėgstu lietuviškos mokyklos, bet ir mano mama jos nemėgsta.

Tėvai ir vaikai draugauja ir jie vaikam perduoda, kad štai nebemėgsta lietuviškos mokyklos, lietuviškos kultūros. Yra tik viena nuoga pareiga.

Atsakymas — reikia aiškintis su tėvais, juos daugiau supažindinti su auklėjimo problemomis, reikia pakviesti į klases, tegu pamato, kaip mokykla dirba.

Trumpi siūlymai tautinei kultūrai palaikyti

1. Mūsų tautinio auklėjimo programa labai nutolsta nuo praktiško dabartinio auklėjimo ir mokymo. Pasiekiame tik nepriklausomą Lietuvą arba dar ateiname iki II pasaulinio karo galo. Bet reikia paliesti ir dabartį, pavyzdžiui PLB, kova dėl Lietuvos laisvės, lietuvių kovos veiksniai ir organizacijos, parapijos, spauda, knygos, laimėjimai, vietiniai atsitikimai, kurie patrauktų mokinių interesus. Tai reikia perduoti ne tik kaip sausus faktus, bet gyvai juos sudominant. Reikia sudaryti sąlygas, kad patys mokiniai galvotų, kad lietuvių kultūra ir graži ir gera, ir gal net gražiausia ir geriausia.

2. Mokytojas mokslo metų pradžioje sudaro tautinės kultūros ugdymo smulkią programą, ją referuoja bendram posėdyje, kad būtų suderinta ir kad tiksliau būtų panaudotos lavinimo priemonės. Siūlau klasės pokalbius su mūsų iškiliaisiais kultūrininkais, išvykas į lietuviškas institucijas, meno parodas ir į knygų leidyklas. Tai parodžius, pravesti pokalbius su tėvais ir mokiniais.

3. Sudaryti mokykloje jiems mėgiamus ratelius—šokius, muzikos, vaidybos, piešimo. Pamokų metu leisti jiem pasireikšti, — jungiant tautines formas, linijas, garsus, kad jaunuolis su noru pasisavintų. O pasisavinęs jis pradės ir mylėti ir gerbti.

4. Mūsų vaikai kūrybingi. Tai pastebėjote mokytojos parodėlėje. Tai irgi reikia palenkti tautinei kultūrai ugdyti. Tėvai mielai bendradarbiaus, kur liečia vaiko kūrybinius užsimojimus, o kai bus mokytoju vadovaujanti ranka, ta kūryba gali ugdyti lietuvišką tautinę kultūrą.

Mes turime tuoj pat rasti naujus būdus lietuviškumui skleisti savo mokyklose, nes kitaip mokyklos pačios užsidarys. O tai būtų didelė ir net labai didelė skriauda. Šimtai naujų žvaigždžių nuolat gali sužibėti lietuviškos kultūros padangėse ir dabar štai joms būtų atimta galimybė dėl mūsų pačių neapdairumo ar nesugebėjimo mokyti.

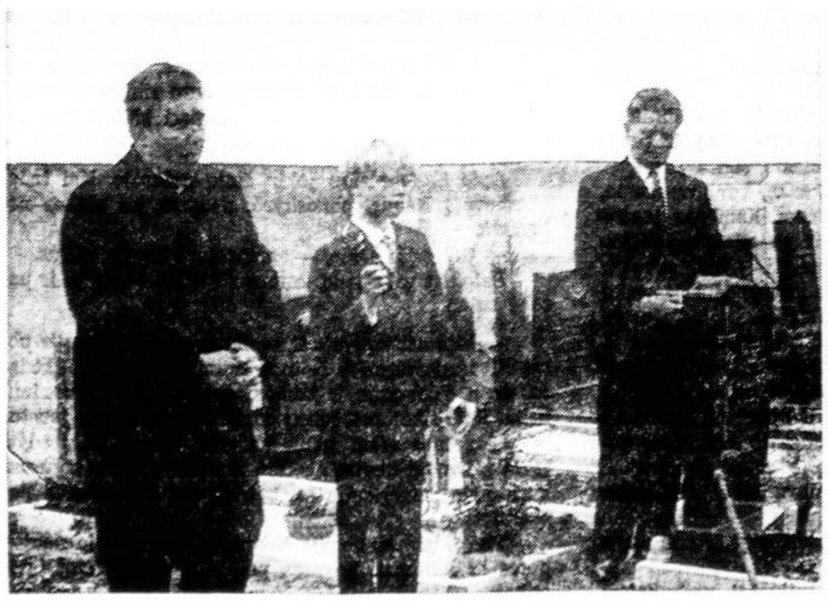

Erdmono Simonaičio laidotuvėse kalba kun. V. Šarka, dešinėje Vasario 16 gimnazijos mokytojas F. Skėrys.

Vasario 16 gimnazijos mokiniai evangelikai padeda vainiką ant Erdmono Simonaičio kapo

L B centro valdybos veikla

JAV LB centro valdyba kovo 24 Jaunimo centre sukvietė konferenciją, kurion atvyko spaudos, radijo, lietuviškos televizijos ir LB centro valdybos atstovai, viso 17 asmenų. Konferenciją pradėjo CV informacijos vadovas Antanas Šantaras. Dalyviam buvo išdalinti informaciniai lapai su priedais. Savo pranešime A. Šantaras peržvelgė 32 veiklos punktus, paryškindamas centro valdybos atliktus ir atliksimus darbus.

Dabartinė CV-ba buvo sudaryta 1967 lapkričio mėnesį (kadencija baigiasi 1970). Vienas pirmųjų jos darbų buvo kultūros kongresas, kuriam pravesti buvusioji CV-ba jau buvo paruošusi komitetą. Kultūros kongresas CV-bai palikęs gana sunkią naštą — 6000 dol. nuostolių. Šiai skolai likviduoti esą nemaža keblumų.

Vasario 16 minėjimui 1968 ir 1969 buvo paruošti 6 straipsniai anglų kalba, paruošta dokumentinė medžiaga, 3 programos įrašytos į juosteles. Medžiaga buvo išsiuntinėta JAV apygardų ir apylinkių valdybom, kurios už ją buvo dėkingos ir plačiai panaudodojo amerikinėje spaudoje ir radijo programose. Šiais metais ši medžiaga pateko net į didžiausius Chicagos dienraščius. Tai pirmas įvykis, kada tokiu plačiu mastu tai buvo padaryta. Be to, šis būdas buvo naudojamas ir birželinių įvykių proga.

Rūpintasi III tautinių šokių šventės reikalais. Šventė praėjo su pasisekimu ir turėta pelno.

Bendrai su Vliku rūpintasi Jungtinio Finansų Komiteto reikalais ir rinkliava. Centro valdyba iš JFK-to gavusi 2000 dol.

CV organizuoja lietuvių mokslininkų konferenciją — suvažiavimą, kuris įvyks Darbo dienos savaitgalį, Jaunimo centre, Chicagoje.

Pravesti rajoniniai LB apygardų ir apylinkių suvažiavimai. Suvažiavimuose svarstyta veiklos pagyvinimo ir lėšų telkimo reikalai. Dalyvauta veiksnių konferencijoje, Vliko seime, PLB, JAV LB ir Kanados bendruomenių pasitarimuose, Alto suvažiavimuose ir Latvian Days Chicagoje.

Pradėti organizaciniai IV dainų šventės darbai. Vargoninkų ir muzikų CV-ba dainų šventės muzikinės ir repertuaro komisijos pirmininku yra paskyrusi muz. P. Armoną. Numatyta išleisti suaugusių ir lituanistinių mokyklų dainų rinkinį. Naujos dainos būtų panaudojamos dainų šventėje, o už panaudotas dainų rinkiniui dainas kompozitoriam pagal išgales būtų mokamas honoraras.

Rūpinamasi prof. Z. Ivinskio Lietuvos istorijos trijų tomų išleidimu. Pirmam tomui išleisti L. Fondas jau yra paskyręs 5,500 dol. Tariamasi su prof. J. Puzinu dėl Lietuvos proistorės knygos paruošimo.

Švietimo Tarybos darbai

Įsteigti 4 nauji vaikų darželiai. Iš viso yra 16 darželių. Paskelbtas Eglutės rašinių konkursas — jaunųjų premija. Paruoštos jaunimo vasaros stovyklom lituanistinės programos ir išsiuntinėtos organizacijom bei stovyklų laikytojam. Rengiamas Lietuvos žemėlapis, aiškinamasis lietuvių kalbos žodynas ir V-VIII sk. pratimų pataisyta laida. Leidžiami jaunimui skaitiniai: A. Giedriaus Tėvų pasakos, I ir II dalys, Jukis ir Vauva, A. Grincevičiaus Velykų dovanėlė, seselės Perpetuos eilėraščių rinkinys vaikam. Bandoma okupuotoj Lietuvoj išleistas knygutes mažiesiem pritaikyti mūsų reikalam.

Jaunimui pritaikytiem kūriniam (apysakai ir dramai) parašyti paskelbtas konkursas, kurio terminas baigėsi kovo 15.

Mokytojam tobulintis kasmet rengiamos studijų savaitės.

Leidžiamos Švietimo Gairės. Norima jas padaryti periodiniu leidiniu.

Mokyklas lanko St. Rudys ir A. Masionis. Mokyklom teikiama materialinė parama.

Parūpintos stipendijos studijuoti lituanistikai Fordhamo universitete ir pedagoginiame lituanistikos institute. (7000 dolerių).

Kultūros Fondo veikla

Suorganizuotas jaunimo teatras, ir įsteigta dramos studija.

Leidžiami šie vadovėliai: Elvyros Narutienės III sk. pratimai, Gerdos Česnienės II sk. vadovėlis ir II sk. pratimai, S. Jonynienės IV sk. pratimai ir dr. Z. Ivinskio Lietuvos geografija.

Didžiausias Kult. Fondo darbas buvo 1968 m. suruoštas I JAV ir Kanados teatro festivalis. Teatras parodė didelį visuomenės susidomėjimą ir pritarimą. Nors tai buvo pats pirmasis bandymas, su nežymiais trūkumais, bet praėjo sėkmingai ir Kultūros Fondui atnešė 2,500 dol. pelno. Šio festivalio iniciatorius buvo CV Kultūros Fondo pirmininkas A. Kairys. Teatro festivalį norima padaryti tradiciniu.

Gimtoji Kalba laikinai yra sustojusi. L. Dambriūnas yra pasitraukęs iš redaktoriaus pareigų. Lietuvių kalbos draugija rūpinasi naujo redaktoriaus suradimu. Jei bus surastas naujas redaktorius, Kultūros Fondas neatsisako tęsti G.K. leidimą.

Įsteigta planavimo ir praktinės kultūrinės veiklos komisija.

Atsakymai į klausimus

Išklausius pranešimų, buvo eilė klausimų, atsakymų ir diskusijų. Į klausimą, ar dainų ir tautinių šokių švenčių komitetai yra savarankiškai nepriklausomi, atsakyta, kad komitetai, kurie sudaromi CV-bos, yra jos pagalbiniai vienetai pavestiem uždaviniam atlikti. Pirm. Br. Nainys pastebėjo, kad IV dainų šventei vadovauti, greičiausiai, bus paskirtas vienas iš pačios CV-bos narių.

Per dvejus metus CV-ba iš Lietuvių Fondo yra gavusi 30,000 dol. specialiem kultūros, švietimo ir vadovėlių leidimo reikalam.

Pirm. Br. Nainys atsakė, kad Vasario 16-tos proga duotos sugestijos, kur siųsti aukas, nėra naujas dalykas, o pakartojimas ankstyvesnių instrukcijų. CV kasin. K. Dočkus dar pastebėjo, kad ten, kur yra Alto skyriai LB-nė Vasario 16-tos proga aukų rinkimo nevykdo, o kur nėra Alto skyrių, ten bendruomenė ruošia minėjimus ir leidžia aukotojam patiem nuspręsti, kam savo auką paskirti.

Kelta mintis, kad reikalingas dialogas tarp Vliko, Alto ir LB-nės aukų rinkimui, jų skirstymui ir kitom problemom suderinti.

Susirinkime dalyvavo kun. J. Borevičius, S.J., K. Barzdukas, D. Bielskus, K. Dočkus, K. Drunga, S. Džiugas, A. Gulbinskas, A. Kairys, B. Nainys, V. Paškus, kun. J. Prunskis, A. Šantaras, T. Šlutas, J. Šlajus, M. Valiukėnas, H. Žemelis ir P. Žumbakis.

Juozas Šlajus

Ateitininkų pusryčiuose, surengtuose Apreiškimo parap. salėje Verbų sekmadienį, trys mergaitės džiaugiasi margučiais. Iš k. į d. Sabalytė, Norvilaitė, Leleivaitė. Nuotr. P. Ąžuolo

ROCHESTER, N.Y.

Darbininkas čia populiariausias laikraštis

Darbininko redaktoriui Pauliui Jurkui taip šiltai aprašinėjant savo viešnagę Rochestery, Darbininkas čia pasidarė vienas iš populiariausių laikraščių. P. Jurkaus apybraiža "Pas Rochesterio lietuvius" visų mielai skaitoma ir tęsinių visi laukia. O ir P. Jurkaus viešnagė kovo 1 ir 2 — jo tapybos darbų paroda čia buvo priimta su nuoširdžiu susidomėjimu. (Tik ne dažybos darbų, kaip spaudoje kažkas atsiliepė. Tiesa, čia turime ir nuosavą Jurkų, Juozą, nuoširdžiai veiklų visuomenininką ir tikrą dažytoją, bet tik didelių namų ir bažnyčių...) Pauliaus Jurkaus tapybos darbų paroda, surengta Lietuvių Fondo vajaus dienom praturtinti, drąsių rengėjų tikrai neapvylė, nes abi dienas ji buvo gausiai lankoma ir jo saulėtų pajūrių paveikslai noriai buvo perkami.

Lietuvių Fondo vajaus rengėjai — Br. Kriokys, prof. dr. A. Klimas, Juozas Jurkus ir kiti—ne tik susilaukė gausaus būrio lankytojų, bet ir daugelio svečių, po parodos atidarymo sugūžėjusių į vajaus vakarienę. Buvo gražiai prisiminti mirusieji L F. nariai, šauniai pasivaišinta, pasisvečiuota. L. Fondas laimėjo būrį naujų narių. Br. Kriokio pranešimu, vakarienės metu L. Fondan buvo sudėta apie 1,400 dol. Tai drąsių ir sumanių asmenų darbas.

Vitalijos Bogutaitės poezijos vakaras

Vitalijos Bogutaitės poezijos vakaras įvyks balandžio 19, 8 val. vak., univ. moterų patalpose, 494 East Ave. Rengia vietos lietuvių bendruomenės kultūrinių pobūvių klubas.

Poetės V. Bogutaitės pirmasis rinkinys "Veidrodis jūros dugne" (1960) dailiojo žodžio mylėtojų ir kritikų buvo sutiktas prielankiai. Šių metų pradžioje ji pasirodė su antruoju poezijos rinkiniu "Lietus ir laikas", kuris taip pat jau yra susilaukęs gražių atsiliepimų.

Solistų Daivos Mongirdaitės ir Leono Baltraus dainų vakaras rengiamas balandžio 26 Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Pradžia 7:30 val. v. Rengia L. B. apylinkės valdyba.

Prezidento A. Smetonos minėjimas įvyks balandžio 27, 3 val. p.p., šv. Jurgio parapijos salėje. Pranešimą darys rašytojas Vytautas Alantas, svečias iš Detroito. Minėjimą rengia lietuvių tautinės sąjungos skyrius.

Ne klebonas uždarė parapijos mokyklą

Netiesa, kad Šv. Jurgio lietuvių parapijos pradinę mokyklą uždarė klebonas, kaip korespondentas rašė spaudoje. Klebonas kun. Pranas Valiukevičius ieškojo būdų, kad parapijos mokykla nebūtų uždaryta, nors vyskupija ir buvo tam priešinga dėl mažo mokinių skaičiaus. Taip pat ir buvęs klebonas kun. Jonas Bakšys rašė pranciškietėm seselėm, kad neatšauktų savo seselių mokytojų iš Šv. Jurgio lietuvių parapijos mokyklos.

Mokyklos uždarymo priežasčių reikėtų ieškoti savųjų tarpe. Ne visi, kurie galėjo, savo vaikus leido į savo parapijos mokyklą. Kaip parapija, taip ir mokykla buvo ir yra mūsų visų reikalas — rūpestis, ne vien tik klebono. Ar labai mes visi sielojamės, kad klebonas parapijos metinę apyskaitą jau antri metai suveda su nemažu deficitu: 1967 — su 10,000 dol., gi 1968 — jau su 13,000 dol.?

-a. sb.

Vasaros stovyklos jau artėja

Daugeliui jaunuolių stovyklos yra pasidariusios antraisiais namais, ir nepraeina vasara be išvykos į Dainavą, Wasagą, Kennebunką ar kitur. Jiem tinka pasirinktoji šių metų stovyklų tema: Esame viena šeima! Jaunuoliai susitinka su senais pažįstamais bei draugais, kurie sudaro jų "vasaros šeimą". Šiais metais ir naujieji stovyklautojai bus priimami į stovyklinę šeimą. Visi bus prašomi kartu dirbti ir sudaryti šeimynišką nuotaiką, kuri, tikimės, bus parsivežta į kuopas.

Tad iš anksto prašome ruoštis vasaros stovyklom. Atvažiuokite su intencija dalyvauti sporte, diskusijose ar kitose programose. Taip pat prašome dalyvauti programose ir tuos, kurie dar niekada nėra stovyklavę. Stovyklavimas yra patirtis, kurios niekas nesigailės, kurios niekas nepamirš. Važiuokite visi stovyklon!

Čia duodame stovyklų sąrašą:

Dainavos: moksleivių — birželio 22 — liepos 5; jaunučių — liepos 6 — liepos 19.

Wasagos (Toronto): visų — liepos 6 — liepos 19.

Montrealio (Baltija): visų— liepos 19 — liepos 27.

Kennebunkporto: abejų — rugpiūčio 3 — rugpiūčio 17.

Kalifornijos: jaunučių — rugpiūčio 3 — rugpiūčio 10 (arba savaitę vėliau).

MAS Centro valdyba

RINKSIS LIETUVIAI STUDENTAI

JAV LB Pietryčių apygardos valdybos organizuojamas lietuvių studentų suvažiavimas įvyks Baltimorėje (Lietuvių Klubo patalpose, 851 Hollins Street) balandžio 19.

Suvažiavimui numatyta šitokia tvarka: 12 val. — 1 v. registracija ir kavutė, 1 v. po trumpo atidaromojo žodžio vyks simpoziumas, kuriam vadovaus jaunas mokslininkas dr. A. Sužiedėlis. Simpoziume bus nagrinėjama: a. Lietuvis studentas L. Bendruomenės šviesoje (referuoja G. Mironas, Philadelphia), b. Lietuvis studentas politinėje veikloje (referuoja G. Karosas, Boston), c. Lietuvio studento vieta Amerikos studentų masėje (referuoja K. Almenas, Washington).

Po simpoziumo vakarienė kartu su Clevelando lietuvių tautinių šokių grupe Grandinėlė, kuri ten pat išpildys Tautinės sąjungos rengiamo vakaro programą. Po vakarienės visi studentų suvažiavimo dalyviai kviečiami į vakarą ir pasilinksminimą. Visa tai studentų suvažiavimo dalyviam nieko nekaštuos, nes šį suvažiavimą finansuoja JAV LB apygardos apylinkės.

Šis pirmas mūsų LB apygardos lietuvių studentų suvažiavimas turėtų būti sėkmingas ir jis turėtų pradėti gražią tradiciją, kuri kartotųsi kasmet. Todėl visos apylinkių valdybos pabrėžtinai yra prašomos padaryti visa, kad apylinkėse esą lietuviai studentai dalyvautų suvažiavime. (Primintina: suvažiavime dalyvauja ir šiemet baigią gimnazijas).

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti reikalingas jaunimas.
Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais.
Dvasinės veiklos dirva labai plati.
Jaunuoliai priimami kleirikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo.
Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

Jaunieji skautai prie savo paruošto stalo Kaziuko mugėje Philadelphijoje. Nuotr. V. Gruzdžio

— **Kun. Benediktas Sugintas** gegužės 4 švenčia 50 metų kunigystės auksinį jubiliejų. Jisai dirba sunkų šalpos darbą jau daugelį metų.

IŠ VISUR

— **Putnamo seserų** rėmėjų seimas šaukiamas balandžio 27. Pamaldos bus 11:30 val. ryto. Po pamaldų pietūs, pasitarimai ir meninė programa.

— **Lietuviškų studijų savaitė** Vokietijoje šiemet įvyks liepos 13-20 Bad Godesberge.

— **Vokietijos L. B. krašto v-bon** išrinkti: pirmininkas —Jonas K. Valiūnas, vicepirm. — kun. Bronius Liubinas, sekretorė — Ona Bartusevičienė, iždininkas — Jurgis Barasas, narys jaunimui — Andrius Šmitas. Garbės teisman išrinkti: pirmininku dipl. teis. Justinas Lukošius, teisėjais dipl. teis. Antanas Jasinskas ir kun. Vingaudas Damijonaitis. Kontrolės komisiją sudaro Jurgis Pauliukevičius, Guidonas Šimkevičius ir Ričardas Tenceholskis.

— **Dail. Antano Rūkštelės** kūrinių paroda balandžio 19-27 vyks Toronte, Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Bus išstatyti 35 aliejinės tapybos darbai. Parodą organizuoja Lietuvių Bendruomenės Toronto skyriaus valdyba.

— **Dail. Vyt. Ogilvio** meno paroda įvyks balandžio 19-20 d. Lietuvių namuose, 3009 Tillman St., Detroite. Parodą rengia Detroito St. Butkaus šaulių kuopos spaudos ir kultūros sekcija.

— **Sol. Valentinos Kojelienės** koncertas įvyks gegužės 4 Chicagos centre — Orchestra Hall salėje. Globoja Balfo Chicagos apskrities valdyba. Sudarytas platesnio masto komitetas.

— **Prof. Alfredas Sennas,** tarptautinio masto kalbininkas, skaitys įžanginę paskaitą apie lietuvių kalbos proistorę šios vasaros mokytojų studijų savaitėje, kuri prasidės rugpiūčio 17 Dainavoje.

— **Balfo 25 m. jubiliejinei parodai,** suruoštai Balzeko muziejuje, daugiausia eksponatų parūpino prel. dr. J. Končius, Balfo C.V. New Yorke, knygų ir nuotraukų — Balfo apskr. pirm. A. Gintneris, Pr. Šulas, K. Povilaitis, D. Bobelienė, A. Kenstavičius iš Kanados, M. Mackevičius, prof. St. Dirmantas, Baltromaitis, Br. Lesčinskas, Samienė.

— **International Graphic Art Society** New Yorke užsakė dailininkui R. Viesului grafikos darbą, kurio 100 nuospaudų tiražas bus platinamas meno kolektoriam šiame krašte, Europoj ir kitur. Tam tikslui organizacija jau priėmė dailininko spalvotą reljefą "Up-On". I.G.A.S. atrankos jury komisiją sudaro 10 JAV ir Europos muziejų kuratorių.

— **Montrealio lituanistinių kursų** mokiniai išleido laikraštėlį "Liepsna" nr. 1. Buvo platinamas per Vasario 16 minėjimą Montrealyje. Kitą numerį numatoma išleisti Motinos dienos proga. Laikraštėlio administratorė: Rūta Rudinskaitė, 2415 Park Row East, Montreal 262, Que.

Mielas lietuvi, paremk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Įsigytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Parke, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiam talkos! — Aukas prašom siųsti lietuvių pranciškonų vienuolynui 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Per skautybę — lietuvybei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

KAZIUKO MUGĖ PHILADELPHIJOJE

Prieš porą metų į Philadelphijos lietuvių organizuotą gyvenimą tvirtais žingsniais įsirikiavę skautai šiemet jau antrą kartą surengė Kaziuko mugę.

Ji buvo užplanuota kovo 2, tačiau skautų bei skaučių parengimo darbus, pradėtus šeštadienio ankstų rytą Šv. Andriejaus parap. salėje, kilusi sniego pūga nutraukė, ir mugė buvo atidėta kovo 9, t. y. artimiausiam sekmadieniui.

Tuo laiku ji ir įvyko: prasidėjo pamaldomis Šv. Andriejaus bažnyčioje, o po jų skautai ir gausus būrys lietuviškos visuomenės susirinko į parapijos salę, kur pradžioje buvo iškilminga sueiga. Pravedė Juozo Lukšos d-vės draugininkas ps. Gediminas Surdėnas.

Ta proga jaunesnieji skautai bei skautės Danutė Pliuškonytė, Vida Bendžiūtė, Rita Norvaišaitė, Vytautas Mašalaitis, Mingaila Milas ir Gintaras Dragūnas davė jaun. skauto-ės įžodį.

Sueigai išsirikiavusius jaunuosius skautus su malonumu stebėjo jų tėveliai, seneliai ir gausus būrys svečių. Ypatingai žaviai atrodė Sofijos Čiurlionienės vardo vyr. skaučių būrys. Jos savo skautiškas pastangas šviesiu pavyzdžiu nukreipia savo mažajam atžalynui, tartum beiode, ryškia kalba bylodamos: žvelkite į mus, sekite mūsų lietuviškuoju skaučių keliu, pamilkite mūsų tauriuosius idealus!

Šios vyresniosios skautės tai pavyzdingos motinos, daugumoje pasiekusios čia, JAV, aukštąjį mokslą, dažnai užimtos visokiausiais rūpesčiais, bet randančios laiko ir lietuvių reikalam. Gražiai eidamos lietuvės moters idealiuoju keliu, savo pavyzdžiu kviečia sekti ir mažuosius.

Sueigos metu, pareiškiant parapijos klebonui kun. J. Deguičiui pagarbą ir padėką už duodamas patalpas, buvo įteiktas gražiai išdrožinėtas lietuviškas kryžius.

Sueigą baigiant, mugę atidaryti buvo pakviestas JAV LB Philadelphijos apylinkės valdybos pirmininkas A. Gečys, kuris savo žodyje akcentavo reikalą atlikti tėvų kraštui Lietuvai pareigą ir skatinto branginti lietuvių kalbą.

Po sueigos, sakytumei, po oficialiosios dalies, prasidėjo prekyba. Mažuosius gundė įvairiais margučiais išpuoštas loterijos kampas, kur šiam reikalui labai gyvai, tiesiog žaismingai vadovavo vyresniosios skautės V. Majauskienė ir O. Pliuškonienė. Vaikai džiaugėsi laimikiais, o šiemet nei vienas bilietas nebuvo tuščias; visi ką nors laimėjo. Loterijos stalą ypatingai praturtino skulpt. P. Vaškys gausiai padovanodamas savo keramikos išdirbinių.

Moterys gulte apgulė didžiulį tautinių takų, juostų-juostelių stalą, kuris šiemet buvo ypatingai turtingas. Kainos nebuvo per didelės. Šalia audinių buvo įvairių pagalvėlių, medžio drožinių, tautinių papuošalų, kryžių, vazų ir t.t. Šiuo rankdarbių skyrium rūpinosi vyr. skautės J. Jurskienė, D. Norvaišienė ir ps. M. Raugienė. Šiam stalui daug eksponatų— medžio išdirbinių suteikė p. J. Skladaitis.

Šių metų knygų ir plokštelių stalas buvo taip pat turtingesnis, nei praeitais metais. Juo rūpinosi ps. G. Surdėnas, kurio šia prasme pastangas reikia išskirtiniau pasveikinti, nes Philadelphijos lietuviui knygą šitokioj iškilesnėj formoj jis yra jau antrą kartą pristatęs. Tyliai noris prašyti, kad jis surastų galimybę ir kitom progom pasiūlyti lietuvišką knygą.

Mugės virtuvė ir šiemet buvo ruošta pagal lietuvišką skonį; kepsniai ir beveik visi patiekalai buvo pačių rankomis daryti, ir viskas lietuviška: kugelis, dešros ir kita. Virtuve pavyzdingai rūpinosi vyr. skautė A. Mašalaitienė su skaučių mamyčių pagalba. Kavine rūpinosi vyr. skautės D. Dragūnienė, D. Jakienė ir L. Balten.

Šių metų Kaziuko mugės pasisekimas tvirtai ją įpilietina į tradicinių Philadelphijos lietuvių parengimų eilę.

Jos naudą pajuto lietuviškoji visuomenė, o gautuoju iš tos prekybos pelnu džiaugiasi skautai, drąsiau galį planuoti ateinančios vasaros skautų išvykas bei stovyklas su laužais.

Šitokios mintys kilo pabaigoje mugės, stebint jauniausių skautų atliktą trumpą programėlę, skirtą palinksminti svečiams. Tą programėlę — lauželį sumaniai pravedė s. v. G. Dragūnas. Pabaigos padėką reikšdama, ps. D. Surdėnienė reiškė viltį, kad ir kitų, t. y. ateinančių metų mugė bus tiek pat sėkminga, kaip ir šiemetinė.

M.R.

S. Čiurlionienės vyr. skaučių židinys išsirikiavęs iškilmingai sueigai Kaziuko mugėje Philadelphijoje su židinio vadove ps. M. Raugiene.
Nuotr. V. Gruzdžio

BOSTONO KAZIUKO MUGEI PRAĖJUS

Kovo 23 Bostono skautų suruoštoji Kaziuko mugė praėjo su dideliu pasisekimu. Lietuvių Piliečių Draugijos salė buvo pilna žmonių. Susirinko ne tik bostoniškiai, bet matėsi ir svečių iš Brocktono, Providence, Nashua, Putnamo ir net iš Elizabeth, N. J.

Mugę pradėjo Žalgirio tunto tuntininkas ps. Ramūnas Kalvaitis, pakviesdamas tėvų komiteto pirmininkę Vitą Hodges ir s. Stefą Subatienę perkirpti kaspiną. Savo trumpame žodyje tuntininkas atkreipė svečių dėmesį į įdėtą bendrą darbą mugę ruošiant, o Baltijos tunto tuntininkė s. Vida Kleinienė pakvietė svečius pirkti patinkamus gaminius ir pasivaišinti.

Turėjo daug įvairių eksponatų, o jauni pardavėjai pasižymėjo entuziazmu.

Skaučių židinio stalas, prižiūrimas D. Baltienės ir G. Bačiūlienės, buvo apkrautas gražiai nuaustomis lininėmis staltiesėmis, rankšluosčiais, šilkiniais takeliais, lietuviškom juostom, lėlėm, Vilniaus verbom, tautiniais drabužiais ir kitokiais rankdarbiais. Didelis gintaro skyrius traukė ne vienos praeivės akis, priversdamas sustoti. Kainos buvo prieinamos, tai iš gausiai apkrauto stalo, baigiantis mugei, mažai kas beliko.

Priešais židinio stalą savo prekes buvo išdėstę **vilkiukai,** vadovaujami s. P. Kalvaitienės. Savi rankdarbiai, įvairūs pačių išauginti augalėliai buvo pagrindinė vilkiukų prekė. Daugiausiai prie jų stalo mažus praeivius viliojo narve uždaryti gyvi "liūtai", kuriuos taip pat buvo galima nusipirkti, o mažų mažiausia paglostyti.

Skautininkės Subatienės suorganizuotas ir ps. L. Kiliulienės tvarkomas **loterijos stalas** su daugybe įvairiausių fantų taip pat turėjo nemažą pasisekimą. Publiką prie loterijos stalo viliojo skaučių tvarkoma cirko palapinė su meškinu, gražuole ir juokdariais, kurie mažiesiems dalino saldainius. Skaučių ir jaunesniųjų skaučių stalai taip pat buvo gausiai apkrauti. Iškepti baravykai atrodė gražesni negu miške rasti, ir iki šiol nematytos plastikinės gėlės traukė praeivių akis.

Mūsų kaimynės iš **Putnamo** turėjo savo atskirą, šauniai atrodantį stalą, pilną gerybių. Skautai uždarbiavo turėdami sau padėjėjais baltą pelytę, "laukinę moterį" ir kitokias prašmatnybes. Mažųjų žiūrovų ir čia netrūko.

"Gėlių karalija"

Pati svarbiausia mugės dalis, pareikalavusi daugiausiai darbo, buvo s. P. Kalvaitienės surežisuotas vaidinimas "Gėlių karalija". Pastatyme dalyvavo net 28 mažieji artistai. Buvo pavaizduotos įvairios gėlės, drugiai, vabalai, snaigės ir lietus. Jaunieji artistai savo roles atliko puikiai, nors jiems teko ir šokti ir dainuoti ir deklamuoti.

Statant vaidinimą, s. Kalvaitienei talkininkavo vyr. sk. sl. A. Dabrilaitė, kuri tvarkė muziką ir pritarė pianinu. Artistų mamyčių sumaniai ir gražiai pasiūti kostiumai gerai derinosi prie E. Kleino pieštų dekoracijų. Apšvietimą tvarkė A. Bačiulis.

Dar kartą mūsų gerbiamoji s. Kalvaitienė įrodė esanti gera ir nepamainoma vaikiškų vaidinimų režisorė ir organizatorė. Įdomiausia buvo, kai, įteikiant s. Kalvaitienei gėles, į sceną į žengė Elizabetho skautės padėkoti jai už pagalbą, ruošiant skautų vaidinimus jų vietovėje, ir taip pat kvietė ją atvažiuoti ir į Elizabethą. Elizabetho sesės buvo specialiai atvykę pasižiūrėti šio naujo vaidinimo.

Sumaniai svečių maitinimą tvarkė tėvų komiteto pirmininkė Vita Hodges su padėjėjomis. Maistas buvo gerai pagamintas, ir pasirinkimas nemažas. Padėka priklauso mūsų žinomam virėjui p. Venckui už pietų pagaminimą. Tortų ir kavos tvarkymas priklausė dr. I. Baškienei. Jai talkininkavo L. Šimkienė, Donasienė, I. Veitienė, R. Veitienė, Dambrauskienė, Austrienė, I. Kalvaitienė, A. Dabrilienė ir kitos. Tortai buvo suaukoti skautų mamyčių. Bufetą tvarkė R. Karosas su padėjėjais. Ir čia kaip ir visur buvo mandagus ir greitas patarnavimas.

Penkioliktoji Kaziuko mugė Bostone buvo tikrai gražiai suruošta. Tiek svečiai, tiek rengėjai buvo patenkinti. Ir tikrai niekur nenupirksi tiek ir tokių dovanų už prieinamą kainą ir niekur tiek daug gerai nusiteikusių pažįstamų nesutiksi vienu kartu, kaip Bostono Kaziuko mugėje. Jau dabar, nelaukus net kitų metų, mugės rengėjai rimtai svarsto, kad reikės ateityje ieškoti didesnės patalpos.

K. N.

Bostono Kaziuko mugėje apžiūrimi stalai

Pirkėjų pilna.

Abi nuotraukos R. Karoso

Elizabethe kovo 16 Kaziuko mugės metu suvaidinta P. Kalvaitienės "Grybų karas".
Nuotr. G. Matonienės

ELIZABETHO SKAUČIŲ KAZIUKO MUGĖ

Šiais metais Elizabetho skaučių Palangos vietininkija surengė tradicija tapusią Kaziuko mugę. Kovo 16, sekmadienį, Lietuvių Laisvės salėn rinkosi skautės, tėveliai ir svečiai iš Elizabetho, apylinkių ir net iš tolimesnių vietovių.

L.S.S. Atlanto Rajono vadeivė s. L. Milukienė lankė skaučių vieneta ir drauge su s. M. Subačiu, Kennebunkport, Me., skautų tuntininkų, perkirpo kaspiną, tuo atidarydami mugę. Mugėje lankėsi vietinės šv. Petro ir Povilo parapijos kunigai, o naujasis klebonas kun. P. Žemeikis tarė trumpą sveikinimo žodį. Svečių tarpe matėsi vadovai ir vadovės iš New Yorko, Bostono, Philadelphijos ir kitur. Pažymėtina, kad šiemet susirinko daug svečių iš tolimesnių New Jersey apylinkių, New Yorko ir kitur.

Prie skoningai papuoštų ir gėrybėmis apkrautų stalų laukė tvarkingai uniformuotos skautės su savo vadovėmis, pasiruošusios mielai priimti svečius į savo paviljonus.

Paukštytės su savo vadovėmis spėjo suktis, nes įvairūs žaislai ir kitoki mažųjų pagaminti dalykai sparčiai nyko. Toliau matėsi spaudos kioskas, kur buvo galima įsigyti įvairių lietuviškų leidinių bei knygų. Už poros žingsnių nuo spaudos kiosko didelis stalas traukė visų praeivių akį. Čia meniškai degintos lėkštės, puikiai išaustos juostos ir takeliai, tautinės lėlės bei įvairūs kruopščiai pagražinti papuošalai. Toliau matėsi vyresniųjų skaučių bei skautų stalai su deginto medžio padėklais, įvairiais žaislais, rankdarbiais ir kitomis gėrybėmis.

Apėjus visus stalus, reikėjo atsigaivinti skaučių mamyčių prižiūrimoje kavinėje, kur buvo visokiausių valgių.

Kiek vėliau, pavalgius skanius skaučių mamyčių suruoštus pietus, prasivėrė scenos uždanga, ir žiūrovus žavėjo sesių suvaidintas "Grybų karas". Šį vaidinimėlį parašė s. Paulina Kalvaitienė iš Bostono. Pagrindinį vaidmenį — Baravyką — pasigėrėtinai suvaidino Audrė Karašaitė. Visi kiti artistai gražiai atliko savo roles. Dekoracijas paruošė ps. A. Bartytė, vaidinimą — s. Ramutė Lora. Kostiumus paruošiant darbavosi p. A. Bartienė ir vadovės.

Po vaidinimo trumpus padėkos žodžius rengėjam bei svečiam tarė ps. A. Bartytė ir s. Ramutė Lora pabrėždamos, kad šiais metais visos skautės, nuo mažiausios iki didžiausios, intensyviai ruošėsi šiai mugei.

Elizabetho Palangos vietininkijai vadovauja: vietininkė — ps. Audronė Bartytė, vyr. sk. būreliui — ps. Gilanda Matonienė, skaučių draugovei— vyr. sk. sl. Regina Normantaitė, jaun. sk. draugovei — vyr. sk. sl. Aldona Meilutė. Vietininkijos dvasios vadas yra kunigas J. Pragulbickas.

Nors darbo buvo daug, bet užtat ir darbo vaisiai aiškūs. Visom sesėm ir jom padėjusiem tėveliam malonu žinoti, kad mugė puikiai pasisekė ir kad vietininkijos kasa bus pilnesnė ateinančių metų skautiškiem reikalam.

K.M.

Pavasario skautų šventė Kennebunkporte

Ketvirtasis Atlanto Rajono skautų ir skaučių suvažiavimas (pavasario skautų šventė) jau čia pat. Tikimės, kad, kaip ir praeitais metais, jūsų vietovė bus gausiai atstovaujama. Šiais metais Kretingos Tuntas tikisi sulaukti dar daugiau skautų ir skaučių.

Suvažiavimo programos vadovai: s. A. Saulaitis, S. J. ir Ramutė Lora.

Suvažiavimo metu taip pat įvyks Atlanto Rajono Seserijos ir Brolijos vadovų posėdžiai, kuriem vadovauja vadeivos.

Pavasario šventei yra pramatyta ši dienotvarkė:

Balandžio 26: 1 val. popiet — registracija, 3 val.— sueigos ir užsiėmimai, 4:30 val. atidarymas, 5 val. vakarienė, 7 val. dainų ir šokių vakaras, 11 val. laužas, 12:30 val. tyla.

Balandžio 27: 8 val. ryto pusryčiai, 9:15 val. susikaupimo valandėlė (bendra vadovų sueiga), 11 val. pamaldos, 12 val. pietūs, 1:30 iškilminga sueiga, 3 val. skirstomės namo.

Mokestis 4 dol. skautam-ėm; 5 dol. vadovam. Globėjam ir tėvam, kurie padės atvežti skautus, nakvynės už prieinamą kainą bus parūpintos artimesniuose viešbučiuose. Skautai ir skautės atsiveža miegamus maišus ir tvarkingas uniformas. Kad palengvėtų kelionė, skautai ir skautės per visą suvažiavimą dėvės tik uniformas, net ir šokių metu.

Norint viską kuo geriau paruošti, mums labai svarbu žinoti, kiek maždaug dalyvaus šiame suvažiavime. Todėl prašome, kad iki balandžio 20 man praneštumėt, kiek skautų ir skaučių iš jūsų vieneto dalyvaus suvažiavime.

Iki malonaus pasimatymo!

s. M. Subatis
Kretingos Tunto Tuntininkas

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA
Kennebunkporte, Maine
su visom Amerikos gimnazijų teisėm

Išeinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas.
Oficialiai dėstoma lietuvių kalba. Savaitėje pamokų tiek pat, kiek anglų kalbos. Duodami kreditai.
Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo pasaulėžvalga. Mokiniams šviesti kviečiami lietuviai rašytojai, muzikai, solistai, dailininkai.
Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių. Pati gimnazija padeda mokiniams įstoti į kolegijas.
Mokiniai gyvena bendrabuty.
Atlyginimas visiems prieinamas — atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį.
Ankstį registruokite mokinius 1969-1970 m.
Priimami berniukai baigę 8 skyrius.

Lietuviai tėvai, branginkit šią gimnaziją, kol ji yra.
Jos ateitis jūsų rankose!

Informacijos ir registracijos reikalais rašykit:
Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Po 3 dol.—A. Aleksis, Waterbury, Conn., J. Pašulis, Oakville, Conn., A. Kleiza, C. Kasevich, Manchester, Conn., K. Gruzdas, Quincy, Mass., E. Chmeliauskas, Gardner, Mass., W. Brazauskas, Norwood, Massachusetts, E. Cibas, Milton, Mass., V. Petraitis, Sunderland, Mass., E. Martišius, Wrentham, Mass., J. Zwiss, K. Paszkus, So. Boston, Mass., Kun. A. Vainauskas, Nashua, N. H., R. Petkevičius, Lewiston, Me., V. Chlamauskas, Kennebunkport, Me., J. Bernitsky, Pt. Carbon, Pa., C. Tamašauskas, Phila, Pa.

Po 2 dol. — J. Obelienis, Putnam, Conn., K. Jakutis, Stratford, Conn., J. Stelmokas, Lansdowne, Pa., M. Zakarevičius, Edmonton, Can., A. Darkantas, Santa Monica, Calif., A. Nasys, Lemont, Ill., B. Tamulavičius, E. Navickas, Worcester, Mass., A. Jakutis, Methuen, Mass., V. Norvaišienė, Dorchester, Mass., F. Mankus, Cambridge, Mass., J. Skliutas, Auburn, Mass., P. Peldžius, Brockton, Mass., S. Luinis, Somerville, Mass., O. Margaitienė, A. Neviera, K. Dūda, S. Boston, Mass., P. Sejonas, A. Bridžius, Cleveland, Ohio, C. Kelayčius, Dayton, Ohio, A. Ivinskas, Willoughby, Ohio, Litho Art Studio, Dr. J. Kižys, J. Čėsna, J. Žadeckis, Kun. A. Baltinis, Chicago, Ill., L. Kukanauza, Prov. R. I., V. Memėnas, Royal Oak, Mich., J. Gilvydis, Franklin, Mich., V. Navickienė, E. Cgo. Ind., Kun. I. Urbonas, A. Nenis, Gary, Indiana, S. Norbut, Lewiston, Me., B. Neverauskas, Detroit, Mich., A. Aleksis, Waterbury, Conn., A. Ivaška, Monroe, Conn., A. Lucas, Bristol, Conn. E. Čiurlys, New Britain, Connecticut, A. Dragunevičius, Hartford, Conn., M. Martin, Bridgeport, Conn., K. Miglinas, Thompsonville, Conn., G. Vėlyvis, N. Adams, Mass., J. Belsky, Haverhill, Mass., A. Ambrazaitis, Somerville, Mass., A. Kupreivičius, Hartford, Conn., A. Barulis, A. Kersanske, Brockton, Mass., B. Paplauskas, Methuen, Mass., Z. Petrauskas, K. Vasiliauskas, Dorchester, Mass., V. Yankus, P. Averka, S. Boston, Mass., R. Savukinas, Newburyport, Mass., J. Sakaitis, E. Tamalavage, C. Banis, A. Venclauskas, Z. Smarskis, Worcester, Mass., A. Oberaitis, Wilkes Barre, Pa., A. Vaiculis, W. Mifflin, Pa., Dr. S. Pragulba, Mich.

Po 1 dol. — P. Jurgėla, Uniondale, N.Y., A. Kirkila, Nesconset, N.Y., A. Baciuska, W. Babylon, N. Y., M. Wentz, Syosset, N.Y., L. Daugirdas, Port Jefferson, N. Y., C. Cohn, Rye, N. Y., K. Karbočius, Amsterdam, N. Y., M. Arlauskienė, Thompsonville, Conn., M. Kerpienė, Pajaujas, Putnam, Connecticut, C. Valickus, Guilford, Conn., V. Mylimas, Woodstock Valley, Conn. W. Wasilauskas, Watertown, Connecticut, A. Setikas, Old Saybrook, Conn., A. Milcienė, Manchester, Conn., C. Bendoraitis, Trumbull, Conn., R. Dalaugauskis, B. Tamošaitis, B. Vilčinskas, A. Mikalausky, A. Empakeris, New Britain, Connecticut, V. Kubilius, Vernon, Conn., J. Sluoksnaitis, O. Baltrušaitis, J. Raugalis, J. Žemaitaitis, S. Kuzminskas, A. Gwazdauskas, Waterbury, Conn., R. Lenktaitis, Woodbury, Conn., M. Kelminsky, E. Hfg. Conn. A. Mockus, L. Lerel, Hfd. Connecticut, V. Kudirka, Norwood, Mass., M. Minikauskas, Grafton, Mass., J. Gailiūnas, A. Austin, Athol, Mass., J. Balevich, N. Andover, Mass., J. Matušaitis, J. Tamašauskas, B. Girčys, Worcester, Mass., J. Pawlowski, Middleboro, Mass., J. Vasys, Dedham, Mass., Sr. of Jesus Crucified, K. Grenda, J. Skersys, Lawrence, Mass., J. Kilkus, Brockton, Mass., J. Bakūnas, G. Valatka, Randolph, Mass., O. Vaicunas, I. Baškys, B. Povilavičius, Dorchester, Mass., E. Ulparvis, W. Chelmsford, Mass., M. Norvaišienė, D. Giedraitis, A. Kriščiūnas, M. Balukonis, So. Boston, Mass., J. Olkovikas, Manchester, N. H., V. Malakas, Wallington, New Jersey.

Visiems, prie kalendoriaus išlaidų padengimo prisidėjusiems, nuoširdžiai dėkojame. Laukiame spaudai paramos ir iš neatsiliepusių.

Dėkinga DARBININKO Administracija

Nauji Darbininko skaitytojai

V. Kazlauskas, Chicago, Ill., Lt. A. V. Garsys, Quantico, Va., Dr. B. Naujalis, Toronto, Ont., Canada, J. Gylys, Chicago, Ill., D. Virkutis, Manchester, Conn., M. Brazauskas, Cleveland, Ohio, E. Radžiūnas, Wethersfield, Conn., V. Dobujinsky, Brooklyn, N.Y., F. Žutkus, New York City, K. Petrokas, Detroit, Mich., Al. Williams, Passaic, N. J., K. Adickas, Putnam, Conn., P. Stravinskas, Cleveland, Ohio, J. Tila, Brooklyn, N.Y., M. Tylas, Detroit, Mich., B. Brundza, Rego Park, N.Y., M. Fumanti, N. Arlington, N. J., R. Jasiūnas, So. Boston, Mass., Ch. Antanavich, Lawrence, Mass., S. Krapavickienė, Richmond Hill, N. Y., J. Krapulaitis, Ozone Park, N. Y., P. Dabulis, Brooklyn, N.Y., Kunigas J. Antoszewski, Midland Md., Kun. P. Kmita, Stafford Springs, Conn., H. Matthews, New York City, V. Banevičius, Phila, Pa., A. Grimaila, Phoenix, Ariz., R. N. Žukauskas, Yonkers, N. Y., A. Apanavičienė, Point Pleasant, N. J., K. Tautkus, Maywood, Ill.

Užsakė kitiem: Prof. A. Vasys, Bronx, N.Y., —Algiui Vasiui, Phila. Pa.; A. Kazickienė, New Rochelle, N.Y. — A. Keismanui, Sao Paulo; vietoje a.a. Stonienės perėmė prenumeratą M. Jasinskas, Woodhaven, N. N., K. Gluda — B. Kazimierczakui, abu iš Niagara Falls, N.Y., V. Buinys, Phila, Pa. — K. Dalinkevičiui, Phila, Pa., Dr. W. J. Burokus, Paramus, N. Y., — savo tėvam Burokam, Rochelle Pk., N. J., N. Umbrazaitė — J. Meckus-Meckienei, abi iš Brooklyn, N. Y.

SPORTAS

STALO TENISO TURNYRAS

Maloniai kviečiame visus sportininkus ir sportininkes dalyvauti Šiaurinės Amerikos rytinio pakraščio lietuvių rengiamame stalo teniso turnyre, kuris prasidės balandžio 26 dieną, 2 val. popiet jauniam ir mergaitėm ir 5 val. popiet vyram ir moterim Lietuvių Atletų Klube, Brooklyne, N. Y.

Varžybos vyks atskirose klasėse. Jauniam ir mergaitėm, gimusiem vėliau negu birželio 1 dieną:

Klasė "A" — 1951 metais
Klasė "B" — 1953 metais
Klasė "C" — 1955 metais
Klasė "D" — 1957 metais

Vyrų ir moterų klasėje.

Žaidynės vyks "dviejų minusų" sistema, ir kiekvienos klasės pirmos ir antros vietos nugalėtojai bus atitinkamai apdovanoti. Po turnyro planuojamas pasilinksminimas.

Dėl smulkesnių informacijų ir registracijos reikalu prašom kreiptis į Praną Gvildį, 23 Wheeling St., Staten Island, N. Y., Tel. (212) 356-7871, arba Gediminą Grajauską 84-34, 107th St., Richmond Hill, N.Y., Tel. (212) 441-1403.

Congratulations to Bishop TERENCE J. COOK on his elevation to the College of Cardinals

JAMES RICCIARDI & SONS
203 Fillmore Street
Staten Island, N. Y.

BURGERAMA INC.
2301 Ft. Hamilton Parkway
Brooklyn, N.Y.
Tel. GE 8-6256

MIDTOWN SERVICE CENTER
1234 Forest Avenue
Staten Island, N.Y.
Corner Forest & Jewett Ave.

ST. SYLVESTER'S CHURCH
854 Targee Street
Staten Island, N.Y.

IMMACULATE CONCEPTION CHURCH
128 Targee Street
Staten Island, N.Y.

A & P SERVICE CENTER
6975 Amboy Road
Staten Island, N.Y.

ANGELO'S SERVICE STATION
2443 Richmond Avenue
Staten Island, N.Y.

JOHN J. GALL CRANE SERVICE
71 Catherine Street
Staten Island, N.Y.

COOKY'S RESTAURANT AND STEAKPUB
Brooklyn, Long Island and Westchester
For Great Meals and Good Times we cater too.

DAMARS CONSTRUCTION
595 Bay Street
Staten Island, N.Y.

HOLY CROSS CHURCH
2530 Church Avenue
Brooklyn, N. Y.

Congratulations to Achbishop Terence J. Cooke on his elevation to the College of Cardinals from A FRIEND

5 BROTHERS CARTING
84 William Street
New York
943-3811

JIMMY'S HERO RESTAURANT
127 Chambers Street
New York

Congratulations to ARCHBISHOP TERENCE J. COOKE on his elevation to the College of Cardinals from
ST. AGNES ROMAN CATHOLIC CHURCH
417 Sackett Street
Brooklyn, N.Y.

Congratulations to ARCHBISHOP TERENCE J. COOKE on his elevation to the College of Cardinals from
ST. BERNARD'S CHURCH
2017 East 68th Street
Brooklyn, N.Y.

ST. ANSELM'S PARISH
BAYRIDGE
Brooklyn, N.Y.

ST. ANTHONY OF PADUA
862 Manhattan Avenue
Brooklyn, N.Y.

OSOFF MOTOR SALES Inc.
63-04 Fresh Pond Road
Ridgewood N.Y.

Congratulations from PASTOR AND PEOPLE of TRANSFIGURATION CHURCH
New York, N.Y.

CONGRATULATIONS from ST. MARKS CHURCH
Brooklyn, N.Y.

Donna Smith & Nicholas De Luccia
CAREFREE TRAVEL, INC.
326 Union Boulevard
Totowa, N.J.

CARL MONDELLO — THE VILLAGE MARKET
Millbrook and Village Roads
New Vernon, New Jersey
(201) 539-0244

STONEY BROOK GOLF CLUB
and George P. Drake, Vice Pres., — Manager
Stoney Brook Road
Hopewell, N.J.

P. B. BARZANO, JR. MORRIS COUNTY AUTO BODY
Rich Boynton Rd.
Dover 07801

DOMINICK DE ROSSI & CO.
(Fine Tailors of smart clothing)
6th and Quince Sts.
Vineland, N.J.

DEAN'S FLOOR WAXING & JANITORIAL SERVICE
39 North 3rd Street
Paterson, N.J.
Telephone 278-8899

Congratulations to Archbishop Terence J. Cooke
OUR LADY OF PERPETUAL HELP
323 East 61st Street
New York, N.Y.

D'AMATO PRINTING SERVICE
206 7th Street
Brooklyn, N. Y.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: 912-2923

H. W. MALE

PRODUCTION WORKERS
Second Shift — $2.10 per Hour 4 PM to 12:30 AM. Steady Job — apply METAL IMPROVEMENTS CO. 472 Barell Ave. Carlstadt, N.J. (201) 935-1800

FOREMAN—PARTS
Large Interstate Carrier, Excellent Pay and Benefits. ANCHOR MOTOR FREIGHT Tarrytown, N.Y. (914) 631-4501 Ask for Mr. Pratte

EXP HAND CARVER, GUILDER AND FITTER steady nice working conditions good pay — REGENCE PICTURE FRAME CO 47-45 Vernon Blvd. L.I.C. N.Y., near Subway Flushing line. Work near Home.

EXP PRESSMAN
For 5 Color Polygraphic WEB 17x24
Pleasant working conditions
Work near home
Call (914) 994-9260

EXP BODY & FENDER MAN
5 day week steady nice working conditions fringe benefits and vacations. Work near home JUMBOS AUTO COLLISION 8161 New Utrecht Ave Brooklyn Call 259-1462

SHIPPING CLERK
with some experience bright intelligent man wanted Also WAREHOUSE HELPER in office furniture, strong. Steady job, nice working conditions DI 9-2370.

PHOTOSTAT OPERATOR
Exp Advertising work — steady. Also Photographic Trainee no exp required — HICKSVILLE BLUE PRINT CO — 120 Commercial St Plainview L. I. Call 516 - 931-6636

Exp LATHE OPERATOR day shift steady work all year round nice working conditions fringe benefits work near home New Jersey TOOL & DIE CO 900 Colfax Ave Kenilworth N.J. Call 201 - 245-0020

EXP BODY & FENDER MEN and ASSEMBLERS must have own tools steady work 5 day week fringe benefits and vacation UTICA AUTO BODY 471 Utica Ave Brooklyn NY. Call SL 6-2440

CARPENTERS & BOAT PAINTERS steady work all year round for qualified men — PETERSON SHIPYARD 451 Main Street Port Washington L.I. — 516 PO 7-9350

CARETAKER large trucking firm with drivers quarters duty hours 4-12 PM. 40 hour week+guaranteed 8 hours overtime. Live on premises, own rm kitchen and bath. Ideal for retired man. References required — Call 201 - 864-4000

Muziejaus retenybė!
Baigiančios pranykti Nepriklausomos Lietuvos SIDABRINES MONETOS pardavimui: 5 litai — J. Basanavičius, 10 litų Vytautas Didysis, 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainaraštis — pareikalavus. P. ZABLOCKIS, 2238 Ontario St., Vancouver 10, B.C. Canada.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedame šį lapelį. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašau pratęsti prenumeratą 1969 metams.

Vardas ir pavardė ....

Adresas ....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik $5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka $8.00.

Už kalendorių $..........
Siunčiu už prenumeratą $..........
Spaudai paremti $..........
Siunčiu skolą už ...... m. $..........

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK
Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD
President
Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shalna ir adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš $132,000,000
Current dividend 5¼% on all accounts.
Dabar moka 5¼% už visų rūšių taupomus pinigus.

DISPLAY

LOUIS RODRIGUEZ PHOTOGRAPHY
From 1 Photo to 1000 for weddings communions, confirmations, family pictures. Also artist's models photographs — 2265 1st Ave N.Y.C. at 116th Street. Call 427-1880

Excellent materials and reasonable prices — Look at these outstanding values: Seamless Gutters 027 gauge 42¢ ft.; 032 gauge 50¢ ft. White aluminum, no leaks, all parts in stock. Richmond Home Maintenance — 418 Castleton Ave. GI 2-7700

TIRES & ACCESSORIES
CLOSEOUT: Auto Tops $25, Seat Covers $15; Carpets $8; Tonneaus $12; Vinyl Roofs $25; Cushion Mats and STP 35¢; transm and motor oil 22¢; bateries, etc. RYCO — 2334 1st Avenue N.Y.C. (212) 722-9603

Brooklyn Highland Park. For rent 6 large rooms and 2 sun porches. In two family brick house with terrace garden, near everything. $175. a month. Occupancy May 1st. Agency AP 7-2322

Outstanding place Lake Panamoka — Wading River, L. I. Mod ranch, screened pch, sleep 6, washing machine, TV, pvt lake, 10 wk season, $900 or $115 wkly (516) 929-4482 eves, (516) 668-5480 weekends.

RESORTS

Pleasant View Lodge for vacation or honeymoon: indoor pool, Sauna, TV, entertainment, dancing, good meals, winter sports. Send for color bklet or call today. Make your reservation now. Tel. 518 - 634-7734 3 hrs. N.Y.C. — Freehold, N.Y.

HELP WANTED

UNIBRAZE CORPORATION
Manufacturers of welding, brazing, soldering alloys and accessories
NEEDS
Men and Women
SPOOLERS - PACKERS SHIPPERS
Apply in Person
455 Knollwood Ave. White Plains (On Rt. 100-A. Take Exit 4 on Cross Westchester Expressway) Or telephone (914) 428-3441 Ask for Mr. Horowitz

ASSEMBLERS MACHINE OPERATORS
Immediate openings for both men & women on day or night shift. Full or part time. No experience necessary. Steady, reliable position that is not seasonal. Interviews 8 AM to 5 PM Mon-Fri. Also evening interviews 5 to 8 PM Tues. Wed. Thurs. Call EV 3-4500 or come in LEVITON MFG CO. — 236 Greenpoint Ave., Brooklyn, N.Y.
An Equal Opportunity Employer

Old MacDonald had a farm.

That's why the Peace Corps needs him.
The Peace Corps Agricultural Desk Washington, D.C. 20525
☐ Please send me information.
☐ Please send me an application.
Name
Address
City
State
Zip Code
Advertising contributed for the public good.

SERVICE

A & L PAINT & SPRAY CO.
All Work Guaranteed
Kitchen cabinets and appliances sprayed in the home.
111-54 144th Street, Ozone Park
Call 659-7131 - 7340

RIVERSIDE FLOORS
Floors scraped refinished in decorative colors. We take pride in our work. Free estimates given. Call 926-7578 — ask for Mr. Howard

Sofa or 2 chairs upholstered $99.95, Slipcovers: $49.95 fabric, plastic — $39.95. Wall to wall drapes $21.95. All credit cards. Quality work. All Boros. Call Ben 536-8890. 17 E. 167 Street. We also have the finest in Custom Furniture.

RESPIRATORS REPAIRED bird ben nett etc instructions & treatment call for appointment 435-1618

COLEMAN VANS
3 Men 1 Van $18 per Hour
Local and Out of Town
24 hour service — Lic & Bonded
Call 496-7915

JOHN WESTER WINDOW CLEANING
For Commercial and Homes
Expert Work
Call anytime until 9 PM
Call 669-5812

H. W. FEMALE

TYPIST - EXP.
For congenial office 35 hours, $90-$95, nice working conditions AMSCO SCHOOL PUBLICATIONS 315 Hudson Street, New York, N.Y. — 675-7000 —

EXP EMBROIDERS ON DRESSES
Steady work old established congenial firm apply in person to Mr. Albert De Cristino N. S. MEYER Inc. 215 E 91st Street N. Y. C.

EXP OPERATORS ON BABY CLOTHES
Section or complete — work near home steady nice working conditions COLLETTE TOY NOVELTY 36-13 36th Avenue L. I. C. Phone 784-8800

ASSEMBLERS - SOLDERERS
Female exp and trainees permanent fringe benefits paid vacation
Minneola area
Call 516 - 742-5404

EXP OPERATORS ON DRESSES
Section and complete — excellent wages air conditioned plant work near home — MADELINE DRESS SHOP 36-11 Ditmas Blvd Astoria, Queens Call RA 8-3597

EXP OPERATORS
on Singer machine on frocks and streetwear — steady nice working conditions complete garment GINGER FROCKS 239 W 39th Street N.Y.C. Tel LO 5-4095 8th floor

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO
reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.
Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N.Y. 111237
Tel. 894-4183

DARBININKAS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

Kas norėtų skelbtis Darbininko pražomas skambinti:
GLenmore 2-2923

NEW YORKO NAUJIENOS

Laisvės Žiburio velykinės radijo programos visas išlaidas sumokėjo Apreiškimo parapijos klebonas kun. J. Aleksiūnas, o Atvelykio programos išlaidas— tos pačios parapijos klebonas emeritus kun. N. Pakalnis. Abiem rėmėjam Laisvės Žiburio valanda nuoširdžiai dėkoja.

Lietuvių Fondo vajaus komitetas praeitą savaitę posėdžiavo balandžio 11 pas H. Miklą Great Necke. Šią savaitę posėdis bus balandžio 18, penktadienio vakare 8 val. pas dr. J. Kazicką New Rochelle. Visi komiteto nariai prašomi dalyvauti posėdyje. Komitetas šiuo metu yra išsiuntinėjęs laiškus, kviesdamas visus stoti nariais į Lietuvių Fondą.

Paulius Jurkus padovanojo vieną paveikslą, kurį bus galima laimėti madų parodoje gegužės 4 d. New Yorke. Parodos tikslas šiais metais yra paremti Putnamo mergaičių Neringos stovyklos statybą. Rengimo komitetas nuoširdžiai dėkoja P. Jurkui už dovaną.

Eglė Žilionytė ir Liuda Gudelienė atstovavo lietuviam Batuno delegacijoje į Haiti, Lebanono ir Togo atstovybes prie Jungtinių Tautų. Haiti ambasadorius M. Marcel Antoine ir Togo ambasadorius dr. Alexandre J. Ohin delegacijai parodė daug prielankumo ir pažadėjo savo paramą, kada Pabaltijos tautų klausimas bus keliamas J. Tautose.

Stipendijų popietėj balandžio 27 vietoj numatyto dialogo apie lietuvišką šeimą bus programa kompozitoriaus J. Naujalio 100 metų gimimo sukakčiai paminėti. Ta proga bus trumpa paskaitėlė apie kompozitoriaus gyvenimą ir kūrinius, jo šolo ir chorinės dainos. Antroji koncerto dalis bus literatūrinė. Visa programa bus Apreiškimo parapijos salėje. Rengia Kat. Moterų Kultūros draugija.

Komp. Broniaus Budriūno kantata Operetės choro koncerte

Šį šeštadienį, balandžio 19, visi turės galimybės dalyvauti dideliam Operetės choro 50 metų sukakties koncerte, kuriame bus atlikta sudėtingas ir iškilmingas veikalas — **komp. Broniaus Budriūno kantata "Lietuvos šviesos keliu".** Kantatą atliks padidintas Operetės choras, solistai — **Irena Stankūnaitė ir Vaclovas Verikaitis** iš Toronto. Diriguoja —Operetės choro vadovas **muz. Mykolas Cibas.**

Kantatai žodžius parašė poetas **Bernardas Brazdžionis.** Joje apdainuojama Lietuvos mokytojo dalia.

Kantata turi penkias dalis.

Juodos naktys — pirmoji dalis. Ją atlieka solistas Vaclovas Verikaitis. Jis pradeda žodžiais: "Supo žemę juodos naktys be aušros, be spindulių." Choras įsijungia su šiais žodžiais: "Ir be knygos ir be rašto svetimųjų prispausta, sunkiai nėšė vargo naštą aisčių gęstanti tauta."

Antroje dalyje apdainuojamas pradžiamokslis "Baltos lankos, juodos avys, kas išmano, tas jas gano".

Trečioji dalis — Verpėjos daina. Atlieka moterų choras ir solistė Irena Stankūnaitė — Čia bus girdimi žodžiai: "Zu zu zu... Tai bėga sruogelė kaip sniegas balta, — iš Prūsų knygelė slapta parnešta".

Ketvirtoji dalis — Laisvės vasaris — skiriama Lietuvos savanoriam pagerbti. Choras čia dainuoja: "Aukoje ugnies ir kraujo savanorių išnešta vėl gyvenimui iš naujo aisčių kėlėsi tauta."

Penktoji dalis — garbė tau, mokytojau. Solistai ir choras čia gieda "Garbė tau, mokytojau, kurs atvėrei knygą, kur slypi polėkiai ir išmintis žmogaus, pasėtas tavo gėrio grūdas dygo ir augo sielose kaip palaima dangaus".

Kantata pareikalavo gana daug darbo. Ją ilgą laiką rengė Operetės choras, pasitelkęs vyrų didelę grupę. Tai bus bene didžiausias ir sudėtingiausias muzikos kūrinys, atliktas čia pastaraisiais metais.

Bet kantatos dar bus kita dainų programa. Visa tai išgirs ir pamatys atvykę į koncertą, kuris bus šį šeštadienį St. Matthias salėje, Ridgewoode. (Toje salėje yra buvę keletas lietuviškų parengimų.) Pradžia 7 v. vakare.

Solistė Irena Stankūnaitė dalyvauja Operetės choro koncerte. Nuotr. P. Ąžuolo

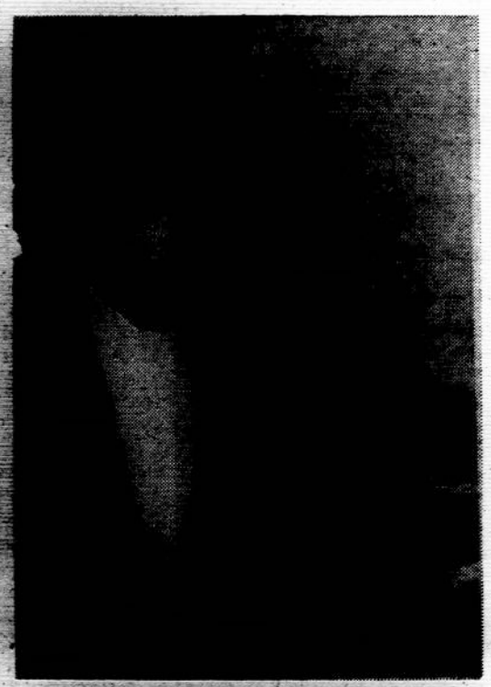

Solistas Vaclovas Verikaitis, iš Toronto, dalyvauja operetės choro koncerte.

Maloniai kviečiame atsilankyti į New Yorko Operetės Choro rengiamą — 50 metų sukakčiai paminėti

KONCERTĄ

1969 m. balandžio 19 d.

šeštadienį, 7 val. vakaro

ST. MATTHIAS SALĖJE
58-15 Catalpa Ave. Ridgewood, N. Y.
(prie Myrtle Ave.)

PROGRAMOJE: Br. Budriūno kantata "Lietuvos šviesos keliu", kurią išpildys Operetės Choras su solistais — Irena Stankūnaite ir Vaclovu Verikaičiu iš Kanados. Diriguoja muz. Mykolas Cibas; akomponuoja komp. Aleksas Mrozinskas. Programą praves aktorius Vitalis Žukauskas ● Po programos, toj pačioj salėj, bus šilta vakarienė, 10 asmenų stalui bus duodamas 1 butelis šampano ir butelis degtinės ● Auka 10 dol. asmeniui. Tik į koncertą ir šokius, įėjimo auka 3 dol. ● Gros Gutauskų orkestras iš N. J.

Užsisakyti stalus arba pavienial, prašom skambinti šiais telefonais: Birutė Labutienė VI 7-5550; Angelika Rozevičiūtė AX 6-7896; Lucy Gudelienė SE 3-7639; arba pas visus pažįstamus choro narius.

Visi maloniai laukiami!

LB New Yorko apygardos suvažiavimo prezidiumas. Iš k. į d. A. Radzivanienė—sekretorė, A. Reventas—pirmininkas, J. Vilpišauskas—pirmininkas. Nuotr. R. Kisieliaus

TARĖSI LB NEW YORKO APYGARDOS ATSTOVAI

(tęsinys iš pereito nr.)

Po diskusijų apie išklausytus pranešimus svarstytos sugestijos ateitiės veiklai. Pakartotinai buvo pabrėžta, kad reiktų daugiau dėmesio kreipti į apylinkes, jas pristatant kaip jėgą amerikiečių tarpe. Būtina tačiau pačioj apylinkėj geriau susiorganizuoti, surašyti tam rajone gyvenančias šeimas, o ypač mokyklinio amžiaus vaikus.

Išklausytas JAV LB įstatų pakeitimo projektas, įteiktas specialiai komisijai.

Amsterdamo apylinkės atstovam neatvykus, išklausyti pranešimai iš šių apylinkių: Bushwick — tėv. Pranciškus Giedgaudas, O.F.M. ir tėv. Juvenalis Liauba, O.F.M., Great Neck — Henrikas Miklas, Manhattan-Bronx — Vyt. Banelis, Pirmoji — J. Jankus, Queens — A. Ošlapas, Woodhaven — G. Ridikas. Apylinkių dydis ir veikla labai skirtingi, dažnai net atvirkščiai proporcingi. Diskusijose bandyta ieškoti geresnių metodų ateičiai. Brooklyne gyvenančių lietuvių pranciškonų viršininkas tėv. Juvenalis Liauba, O.F.M., atstovus supažindino su Jaunimo centro — Kultūros židinio statyba ir prašė visų apčiuopiamos pagelbos.

Už paramą buvo pasisakyta ir diskusijose ir nutarimuose.

Mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvauja 41 atstovas. Pravedus valdybos rinkimus, suskaityti šitokie rezultatai: A. Vakselis 32, V. Radzivanas 30, R. Kazlas 28, A. Reventas 28, Z. Dičpinigaitis 24, A. Sabalis 24, M. Bulvičienė 20, J. Rūtenis 13, K. Tamošauskaitė 12, P. Wytenus 10, J. Bagdonas 8. Pirmieji septyni išrinkti į valdybą nariais, o po to kiti trys — kandidatais. Revizijos komisijon išrinkti: Henrikas Miklas, A. Balsys ir K. Bačauskas.

Dar pasitarus smulkesniais klausimais ir sumanymais, suvažiavimas uždarytas, ir dalyviai perėjo į gretimose patalpose vykstančią J. Rūtenio parodą.

Atvelykio popietėje prisimintas poetas Kazys Binkis

Jau eilė metų, kaip Liet. Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas rengia Atvelykio popietę. Šiemet tokia jų rengta popietė įvyko balandžio 13 d., 5 val. popiet Kolumbo vyčių salėje, 616 Jamaica Ave., Brooklyne. Šioje salėje klubas popietę rengia bene jau trečią kartą. Salė gana patogi ir jauki. Žmonių atsilankė apie šimtas.

Popietę pradėjo klubo pirmininkė **dr. M. Kregždienė** trumpu žodeliu ir pakvietė rašytoją **Juozą Petrėną** kalbėti apie poetą Kazį Binkį.

Juozas Petrėnas buvo K. Binkio intymus draugas, "Keturių vėjų" redaktorius. Jis paskaitė kelias ištraukas iš savo didesnio darbo apie K. Binkį. Prisiminė K. Binkį, kaip jis gyveno Vilniuje prieš pirmą pasaulinį karą, paskui — jo gyvenimą Kaune, kaip pirko Kalnabiržės dvarą, kaip sumanė leisti moderniosios poezijos žurnalą "Keturis vėjus", kaip tas žurnalas buvo priimtas.

K. Binkio eilėraščius skaitė dramos aktoriai **Asė Dauguvietytė ir Vitalis Žukauskas.** Eilėraščiai buvo parinkti paties prelegento ir įdėti į paskaitos tekstą. Taip susidarė savotiška pynė — paskaitininko ir dviejų aktorių. Pristatant "Keturių vėjų" moderniąją poeziją, paskaitė ir Salio Šemerio eilėraštį. Pabaigai buvo paskaityta ir K. Binkio eiliuoto feljetono ištrauka ir gražus A. Mickevičiaus eilėraščio vertimas Tas eilėraštis "Alpėse" išverstas pagaunančiai ir savitai. Deklamavo A. Dauguvietytė.

Po šios literatūrinės dalies klubo pirmininkė padėkojo programos dalyviam, įteikė gėlių A. Dauguvietytei ir visus pakvietė prie vaišių stalo.

Velykų stalas buvo gražiai ir skoningai papuoštas, apkrautas visokiausių valgių. Pasiėmę maisto, visi valgė prie atskirų staliukų.

Laimėjimam buvo leidžiamas Marijos Žukauskienės paveikslas, kurį laimėjo p. Koppas. Vaišės užtruko apie 3 val.

(p.j.)

ED. PODOLAK
and his
MERRY MUSICIANS

7 asmenų orkestras

groja įvairius pramoginius šokius.

Vadovas Vytautas Prapuolenis

Kreiptis: 46 Tatman St. Worcester, Mass. 01607 — Telef. 756-2213

Kun. dr. Antanas Paškus iš Brooklyno, N. Y., Šv. Jono universiteto profesorius, padidindamas savo įnašą iki 100 dol., tapo Lietuvių Fondo nariu. Liet. Fondas visų aukomis auga didyn ir didyn, kol pasieks milijoną.

Pirmoji šių metų ekskursija organizuojama į Kennebunkport, Maine, Pranciškonų vienuolyną gegužės 30, 31 ir birželio 1. Smulkesnės informacijos Darbininke bus peskelbtos kiek vėliau. Telef. GL 2-29 23.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Du asmenys (motina ir sūnus) ieško mažo 2-3 kambarių ir virtuvės buto pirmame ar antrame aukšte, Brooklyne. Telefonas GL 2-2923.

Graži ir vertinga dovana. Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, su kalendorium, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir informacijų rašyti: S. V. Štaras — Importer, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604.

Ieškomas lietuvis buvęs advokatas Michelsonas, gyvenęs Richmond Hill, N. Y., kur turėjo ir savo įstaigą. Jis už nesąžiningumą buvo nubaustas: eidamas advokato pareigas, buvo nuskriaudęs vieną asmenį, kuris dabar jo ir ieško. Kas žinotų, prašom pranešti tel. 441-4512. Už pranešimą skiriamas atlyginimas.

Viena moteris Maspethe turi didelį butą ir ieško draugės, kuri norėtų kartu gyvent. Skambinti apie 5 val. vak. telefonu TW 4-1962.

Vyriškis ieško mažo buto arba atskiro kambario su galimybe išsivirti valgį. Pranas Dubickas, 355 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Williamsburge veltui duodamas butas iš 3 kambarių ir virtuvės su atskiru įėjimu. Informacijai skambinti iš ryto tarp 8 ir 9 val., vakarais tarp 6 ir 7 val. Telef. EV 7-3647.

— Spalvotos TV, skaičiavimo ir rašomos mašinos, puikiausi RADIO, pradedant mažais TR. PORTABLE iki didžiųjų STEREO vokiečių ir vietos firmų, Pranešę kuo domitės, gausite autentiškus firmų katalogus iš: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731, telef: (516) 757-0055.

Mielai IRENAI GALINIENEI ir šeimai, jos téveliui

A † A

DR. K. TRUMPIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Valerija ir Juozas Gelumbauskai
Stasė ir Jonas Išlinskai

Mirus brangiam tautiečiui

LIUDVIKUI RADECKIUI,

žmonai Ievai, dukterim Ermai, žentui Antanui ir anūkei Ritai—Gražuliams bei giminėms reiškia gilią užuojautą ir liūdi kartu

A. L. BENDRUOMENĖS
JERSEY CITY APYLINKĖ

BOSTONO ŽINIOS

Dailiosios literatūros ir dainų vakarą rengia Lietuvos Veteranų Sąjungos Ramovė Bostono skyrius balandžio 20, šį sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvių Piliečių D-jos auditorijoje, So. Bostone. Programoje Draugo romano konkurso laureato Vytauto Volerto paruošta mūsų dailiosios literatūros ir dainų pynė: "Margais takais keliauja žodis". Atlieka mūsų jaunosios kartos menininkai iš Philadelphijos: Aušra Mačiulaitytė, Virginija Majauskienė, Bronius Balčiūnas ir solistė Ona Pliuškonienė. Solistei akomponuoja komp. Jeronimas Kačinskas. Scenos šviesų efektai Romo Šležo. Po šios programos bus šokiai ir veiks užkandžių ir gėrimų bufetas. Šokiam gros R. M. Trio kapela iš Worcesterio. Vakaro pelnas skiriamas "Kario" žurnalui paremti.

Amerikos sveikatos, kūno kultūros ir atgaivos draugijos suvažiavime, kuris įvyko balandžio 7-12 Bostone, lietuvių tautinių šokių šokėjai, vad. Onos Ivaškienės, buvo pakviesti atlikti meninę programą. Gegužės 10 įvyks metinė Naujosios Anglijos šventė. Tos šventės programoj dalyvauja ir lietuvių tautinių šokių sambūris. Ta proga jie pasirodys ir televizijoje.

Dail. Vaclovo Rato kūrinių paroda Bostone rengiama gegužės 3-4 Tautinės Sąjungos Namuose. Parodą rengia ir globoja skautai. Dailininkas šiuo metu gyvena tolimoje Australijoje, yra pasižymėjęs grafikas, su savo kūriniais dalyvavęs tarptautinėse parodose.

L. B. Bostono apylinkės valdybą kovo 22 pakvietė dr. A. Gerutį, kuris pastoviai gyvena Šveicarijoj, o dabar lankosi Amerikoje, pasidalyti savo mintimis apie Lietuvos bylą. Dr. Gerutis yra knygos "Lithuania" redaktorius. Jis tą knygą ne tik redagavo, bet gerą dalį jos pats ir prirašė. Šveicarijoj Lietuvos oficialios atstovybės nėra. Dr. Gerutis duoną pelnosi ne iš diplomatinės tarnybos, bet didelę dalį savo laiko skiria lietuviškiem reikalam. Dažnai parašo apie Lietuvą Šveicarijos spaudoj. Tačiau tas reikalas nėra lengvas. Visi laikraščiai gaudo sensacijas, o Lietuvos reikalas nebėra jokia naujiena. Todėl Lietuvos reikalu straipsnių toje spaudoje pasirodo mažiau. Vokietijoj yra Baltų D-ja. Dr. Gerutis priklauso jai ir dažnai ten lankosi. Praeitais metais ta draugija turėjo net 13 parengimų. Į tuos parengimus kalbėtojais kviečiami žymūs asmenys, tada tas atkreipia ir vokiečių spaudos dėmesį. Kadangi ir pati Vokietija yra suskaldyta, tur būt, todėl vokiečiai rodo lietuviam prielankumą. Lietuvos žydas žymus advokatas Robinsonas pasakęs, kad Lietuvos byla esanti tokia gera, kad jos laimėjimui nereikia ir gynėjo. Dr. Gerutis sako, kad galima ir gerą bylą pralošti, jeigu ja niekas nesirūpins ir negins.